

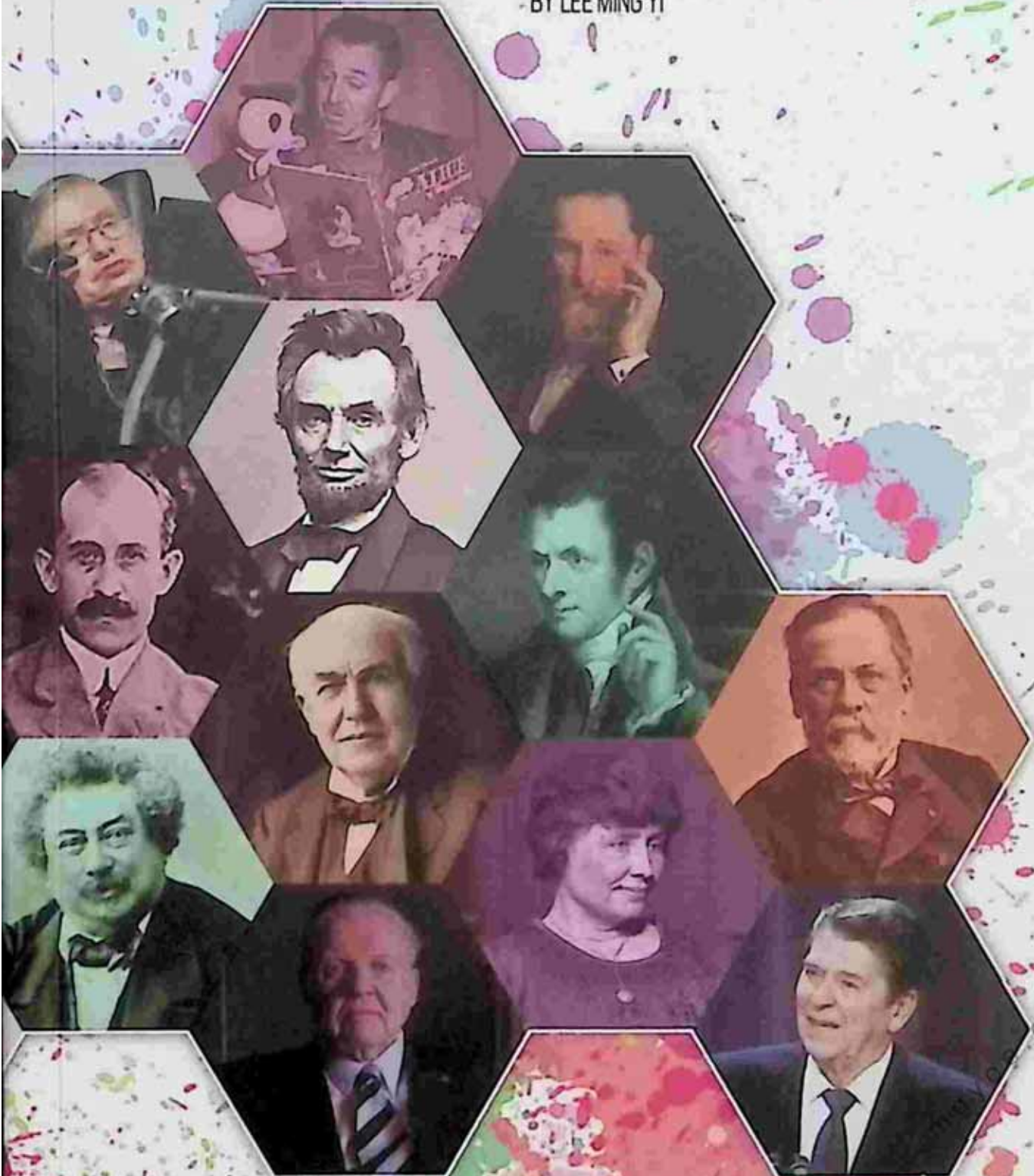

SAMPLE BOOK

နိုင်းနိုင်းစနေ

ထင်ရှားသူတို့၏ ဘဝပုံပြင်

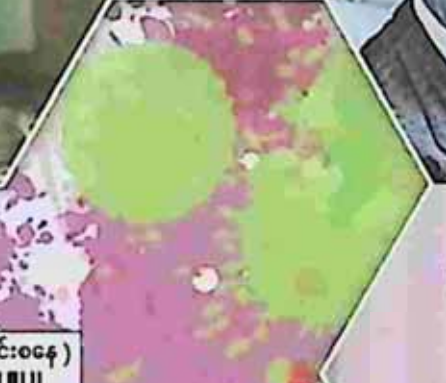
THEIR STORIES
BY LEE MING YI

m g

com

SAMPLE BOOK

ထင်ရှားသူတို့၏ ဘဝပုံပြင် (နှိုင်းနှိုင်းစေ့)

9 782024 000679

စာရိပ်မြိုင်အမှတ်စဉ် (၆၇)

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

စာမူ မူပိုင် - စာရိပ်မြိုင်

နိုင်နိုင်းစနေ

ထင်ရှားသူတို့၏ ဘဝပုံပြင်

- ထုတ်ဝေသည့်အကြိမ် ♦ ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ
- မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း ♦ ပိုင်နိုင်အောင်
- အတွင်းဒီဇိုင်း ♦ နိုင်ငံထွန်း
- ထုတ်ဝေသည့်အုပ်ရေ ♦ ၂၀၀၀
- စာအုပ်တန်ဖိုး ♦ ၇၀၀၀ ကျပ်
- ထုတ်ဝေသူ ♦ ဦးပြည့်အာကာ(၀၃၀၉၄-စာရိပ်မြိုင်စာပေ)
အမှတ် (၂၅၃/၂၅၅)၊ ပထမထပ်၊ ပန်းဆိုးတန်းလမ်းမကြီး၊
ဗိုလ်ချုပ်လမ်းနဲ့ အနော်ရထာကြား၊ ကျောက်တံတားမြို့နယ်။
- ပုံနှိပ်သူ ♦ ဒေါ်မျိုးမျိုးသန့်(မျိုးမျိုး ပုံနှိပ်လုပ်ငန်း) (၀၁၅၃၃)
အမှတ် ၁၁၊ ၅၆ လမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ဖြန့်ချိရေး ♦ စာရိပ်မြိုင်စာပေ၊ အမှတ် (၂၅၃/၂၅၅)၊ ပထမထပ်၊
ပန်းဆိုးတန်းလမ်းမကြီး၊ ဗိုလ်ချုပ်လမ်းနဲ့ အနော်ရထာကြား၊
ကျောက်တံတားမြို့နယ်။ ဖုန်း ၀၉ ၇၆၂၂၂၆၀၂၀

နိုင်နိုင်းစနေ
ထင်ရှားသူတို့၏ ဘဝပုံပြင် / နိုင်နိုင်းစနေ။ ရန်ကုန်။
စာရိပ်မြိုင်စာပေ။ ၂၀၂၄။
စာမျက်နှာ - ၁၈၄၊ ၁၃.၉၇ စင်တီ x ၂၀.၃၂ စင်တီ
(၆၇) ထင်ရှားသူတို့၏ ဘဝပုံပြင်

မာတိကာ

- ◆ အခန်း (၁) ၇
  - ⊖ သောမတ်စ်အက်ဒီဆင် (Thomas Edison)
  - ⊖ ရိုက်ညီနှောင် (Wright Brothers)
  - ⊖ အဘရာဟမ် လင်ကွန်း (Abraham Lincoln)
  - ⊖ လူးဝစ် ပါစတာ (Louis Pasteur)
  - ⊖ ဟမ်ဖရီ ဒေဗီ (Humphry Davy)
  - ⊖ ဟယ်လင်ကယ်လာ (Helen Keller)

- ◆ အခန်း (၂) ၃၇
  - ⊖ ရော်နယ်ရေဂင် (Ronald Reagan)
  - ⊖ ရောဘတ်မန်ဒဲလ် (Robert Mundell)
  - ⊖ ဂျော့ချ်ဝါရှင်တန် (George Washington)

မာတိကာ

၁ လူ(ဒ်)ဝစ် ဗန် ဘီသိုဗင် (Ludwig van Beethoven)

၁ အလက်ဇန္ဒား ဒူမားစ် (Alexandre Dumas)

၁ ခိုက်ဖူလီ (Kai-Fu Lee)

◆ အခန်း (၃)

၆၃

၁ စတီဖင်ဟော့ကင်း (Stephen Hawking)

၁ အိုက်ဆက်နယူတန် (Isaac Newton)

၁ အဲလ်ဖရက် နိုဘယ်လ် (Alfred Nobel)

၁ အောဂတ်စ်ရိုဒင် (Auguste Rodin)

၁ ဟန်ခရစ်ရှန်အန်ဒါဆင် (Hans Christian Andersen)

၁ အားနက်ဟဲမင်းဝေး (Ernest Hemingway)

၁ ခိုခိုရှဲနဲလ် (Coco Chanel)

မာတိကာ

- ခ မိုဟာမက်အလီ (Muhammad Ali)
- ခ ခရစ္စတိုဖာ ကိုလံဘတ် (Christopher Columbus)
- ခ ဟင်နရီဖော့ခ် (Henry Fok)

◆ အခန်း (၄) ၁၀၅

- ခ အလက်ဇန္ဒား ဖလင်းမင်း (Alexander Fleming)
- ခ ရစ်ချတ်ချ်ရမ်နို (Richard Reynolds)
- ခ နီကိုလိုင်း စထရော့စကီး (Nikolai Ostrovsky)
- ခ လီဗိုင်းစထရော့စ် (Levi Strauss)
- ခ ကင်းစီဂျာလက်ထ် (King C. Gillette)
- ခ ကိုနိုစူကီ မတ်စူရှီတာ (Konosuke Matsushita)
- ခ ပေါလ်ဂါဗင် (Paul Galvin)

မာတိကာ

ခ အေဇာကမ်ဒါ (Asa Candler)

ခ ချောင်ကျူရမ် (Chung Ju-yung)

◆ အခန်း (၅)

၁၄၉

ခ ဝေါ့လ်ဒစ္စနီ (Walt Disney)

ခ အာကီယိုမိုရိတာ (Akio Morita)

ခ ရမ်ရမ်ရှော့ (Run Run Shaw)

ခ ဂျိုးဇက်ပူလစ်ဇာ (Joseph Pulitzer)

ခ ဂျက်ဝဲချ် (Jack Welch)

ခ ဆမ်ဝေါ့လ်တန် (Sam Walton)

ခ ယိုရှီတာဒါတောက် (Yoshida Tadao)

ခ ရေမွန်ခရော့ (Raymond Kroc)

အခန်း | ၁

လူတိုင်း လူတိုင်းမှာ ကိုယ်ပိုင်စိတ်ကူးအိပ်မက်တွေ၊ ခံယူချက်တွေ ရှိကြတယ်။ တခြားလူထက် ပိုထူးချွန်ထက်မြက်တဲ့သူ၊ အဆိုတော်၊ အားကစားသမား၊ ဆရာဝန်၊ အင်ဂျင်နီယာတွေ ဖြစ်လိုကြတယ်။ ဒါဟာ အစကောင်းတစ်ခုပါ။ စိတ်ကူး ရဲ့ ရည်မှန်းချက်ထားရဲ့သူတွေက တစ်ဝက်အောင်မြင်နေပြီးသူတွေ ဖြစ်တယ်။ ရှေးလူကြီးတွေက ပြောတယ်. . . “ရင်ဘတ်ထဲမှာ စိတ်ကူးအိပ်မက်မရှိ၊ ရည်မှန်းချက် မရှိသူတွေက ရှင်လျက်နဲ့ သေနေကြတာ” တဲ့။ ရည်မှန်းချက်မရှိ၊ ဦးတည်ရာ မဲ့နေရင် ရှေ့တိုးဖို့ အားအင်လည်းရှိမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ မရေရာတဲ့လူ့ဘဝလမ်းမှာ ယောင်လည်လည် ဖြစ်နေမှာပါပဲ။ ဘဝက အဓိပ္ပာယ်မဲ့နေမှာပါပဲ။ စိတ်ကူးအိပ်မက် ရှိတယ်၊ ရည်မှန်းချက်ရှိတယ်ဆိုရင် အဲဒီရည်မှန်းချက် ဦးတည်ချက်အတွက် နေ့တိုင်း ကြိုးစားပြီး အကောင်အထည်ဖော်တယ်၊ ကြိုးစားပြီး သင်ယူတယ်၊ ဖြည်းဖြည်းချင်း အတွေ့အကြုံတွေကို အတိုးချပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဖြည့်ဆည်းတယ်ဆိုရင် တစ်နေ့ နေ့မှာ အောင်မြင်မှုအလင်းရောင်က ကိုယ့်ကိုယ်ပေါ်မှာ လင်းလက်တောက်ပမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

သောမတ်စ်အက်ဒီဆင် (Thomas Edison)

“အောင်မြင်ခြင်းက
စိတ်ကူးအိပ်မက်ကနေ စတင်တယ်”

အက်ဒီဆင် တီထွင်ဖန်တီးခဲ့တဲ့အရာတွေ သိပ်များလွန်းပါတယ်။ သူ တီထွင်ခဲ့တဲ့ အရာတွေထဲမှာ လျှပ်စစ်မီး၊ တယ်လီဖုန်း၊ ရုပ်ရှင်၊ ဓာတ်စက်၊ မီးအားပေးစက်၊ ဘက်ထရီအိုး၊ လက်နှိပ်စက်၊ သံလိုက်ကျောက်ခွဲခြားစက်၊ ဖိအားတိုင်းကိရိယာ စတာတွေ ပါတယ်။ ပထမဆုံး ငွေစက္ကူရေတွက်စက်ကို ၁၈၆၉ ခုနှစ်မှာ သူ တီထွင် ခဲ့ပြီး ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်ကာလအထိ သူတီထွင်ခဲ့တဲ့ ပစ္စည်းအမျိုးအမည် အရေအတွက် ပေါင်း ၂၀၀၀ ခန့်ရှိခဲ့တယ်။ အဲဒီထဲကမှ ပစ္စည်း ၁၃၂၈ခု မှတ်ပုံတင် မှုပိုင်ခွင့် ရခဲ့တယ်။ အဲဒီကာလတွေမှာလည်း ၁၀ ရက်ကျော် တစ်ကြိမ် တီထွင်မှုသစ်တစ်ခု သူ လုပ်ခဲ့တယ်။

မွေးဖွားကြီးပြင်းပုံ

၁၈၄၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ ရက်နေ့ မနက်ဝေလီဝေလင်း အချိန် တစ်ခုမှာ အမေရိကန်မြောက်ပိုင်းမှာရှိတဲ့ နာမည်ကြီးရေကန် ၅ ကန်အနက် Erie ရေကန်ဘေးမှာရှိတဲ့ Ohio ပြည်နယ် Milanမြို့မှာ ကောင်လေးတစ်ယောက်

မွေးဖွားခဲ့တယ်။ ကောင်လေးဟာ မွေးဖွားလာတာနဲ့ ဦးခေါင်းကြီးပြီး ခန္ဓာကိုယ် သေးခဲ့တယ်။ သားသမီးတွေထဲမှာ ခုနစ်ယောက်မြောက်ဖြစ်တဲ့ ဒီသားလေး အသက် ရှင်ပါမလားလို့ သစ်အရောင်းအဝယ်လုပ်တဲ့ဖခင်က စိုးရိမ်ခဲ့တယ်။ ဒီသားလေးက နောက်ပိုင်းမှာ လျှပ်စစ်မီးကို တီထွင်ခဲ့သူ သောမတ်စ်အက်ဒီဆင်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၃၁ ခုနှစ် သြဂုတ်လမှာ အက်ဒီဆင်ဟာ စိတ်ရောကိုယ်ပါ နွမ်းလျ မောပန်းခဲ့တယ်။ ဆရာဝန်ရဲ့ဆေးစစ်ချက်မှာ သူ ရောဂါအပြင်းအထန်ရကြောင်း တွေ့ရတယ်။ အောက်တိုဘာလ ၁၈ ရက်နေ့ အသက် ၈၄ နှစ်မှာ အက်ဒီဆင် သေဆုံးသွားခဲ့ပါတယ်။ အောက်တိုဘာလ ၂၁ ရက်နေ့မှာ အမေရိကန်တစ်နိုင်ငံလုံး မီးငြိမ်းပြီး အက်ဒီဆင်အတွက် ဝမ်းနည်းခြင်း အထိမ်းအမှတ် ပြုလုပ်ခဲ့တယ်။

အက်ဒီဆင်ဟာ အဲဒီခေတ်ကာလရဲ့ အမြင့်မြတ်ဆုံးသူလို့ လူတွေ ပြောခဲ့ ကြတယ်။ သိပ္ပံပညာရှင် အိုင်းစတိုင်းကတောင် သူ့ကို “တီထွင်ဖန်ဆင်းရှင်တစ်ဦး”၊ “ထုတ်လုပ်တီထွင်နိုင်တဲ့ ပါရမီရှင်တစ်ဦး” လို့ တင်စားခဲ့တယ်။ သူ့ကို အမြင့်မြတ်ဆုံး လူစာရင်းထဲ ထည့်သွင်းချိန် အက်ဒီဆင်ဟာ မနေတတ် မထိုင်တတ်ဖြစ်ခဲ့တယ်။

သူ့ရဲ့တီထွင်ဖန်ဆင်းမှုအကြောင်း ပြောတဲ့အခါ အက်ဒီဆင်က “ကျွန်တော် ဘဝဒဿနက အလုပ်အကိုင်ပါ။ သဘာဝရဲ့လျှို့ဝှက်ဆန်းကြယ်မှုတွေကို ကျွန်တော် ဖော်ထုတ်ပြီး လူသားတွေအတွက် ကောင်းကျိုး ဖန်ဆင်းမယ်။ ဒါဟာ တိုတောင်းတဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ဘဝကို ဖြတ်သန်းတဲ့ အကောင်းဆုံးနည်းပါပဲ” လို့ ပြောခဲ့တယ်။ ဒါဟာ အက်ဒီဆင်ရဲ့ အတွေးအခေါ် ဖြစ်သလို သူ့ကိုအောင်မြင်စေတဲ့ လှုံ့ဆော်အား၊ အရင်းအမြစ်လည်း ဖြစ်တယ်။

အက်ဒီဆင်ဟာ ကျောင်း ၃ လသာ နေခဲ့ဖူးသူပါ။ ဆရာမက သူ့ကို “လူနဲ့လူအ” လို့ ဆိုခဲ့တယ်။ သူ့ဆွေမျိုးသားချင်းကလည်း သူ့ကို အဲဒီလိုပဲ ခေါ်ခဲ့ တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့မိခင်က ဒါကို မယုံခဲ့ဘူး။ သူ့ကိုယ်တိုင် အက်ဒီဆင်ကို စာတွေ သင်ပေးခဲ့တယ်။ စာတွေဖတ်ဖို့ လမ်းညွှန်ခဲ့တယ်။ အက်ဒီဆင်ဟာ အသက် ၁၂ နှစ် မတိုင်ခင် ဖတ်ရခက်တဲ့ စာအုပ်တော်တော်များကို ဖတ်ပြီးနေခဲ့ပြီ ဖြစ်တယ်။ သူ့ဖခင်က သူ့ကိုယ်တိုင် အက်ဒီဆင်ကို နယူတန်နိယာမတွေ သင်ပေးခဲ့တယ်။ မိသားစုရဲ့ သင်ကြားရေးနဲ့ သက်ရောက်မှုကြောင့် အက်ဒီဆင်ဟာ ငယ်စဉ်က တည်းက ဝီရိယရှိတဲ့ စိတ်ဓာတ်နဲ့ စိတ်ကူးအိပ်မက်ကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ဆုပ်ကိုင်တဲ့စိတ်မျိုး မွေးမြူနိုင်ခဲ့တယ်။

သိပ္ပံပညာကို အက်ဒီဆင် အရမ်းနှစ်သက်ခဲ့တယ်။ သူဟာ ငယ်စဉ်

m g y o e . c o m

ကတည်းက သူတို့အိမ်ရဲ့မြေအောက်ထပ်မှာ လက်တွေ့စမ်းသပ်ရာမှာ အသုံးပြုတဲ့ ဖန်ပုလင်းတွေ အခုရာကျော် စုဆောင်းခဲ့ပြီး လက်တွေ့စမ်းသပ်ခန်း အသေးစားတစ်ခု လုပ်ခဲ့တယ်။ ချွေတာစုဆောင်းထားတဲ့ ငွေကြေးတွေကို ဓာတုပစ္စည်း၊ ဓာတုကိရိယာ တွေ သူ ဝယ်ယူခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီငွေကြေးတွေက သူ့စမ်းသပ်မှုအတွက် မလုံ လောက်မှန်း သိတဲ့အခါ အက်ဒီဆင်ဟာ မီးရထားပေါ်မှာ သတင်းစာ လိုက်ရောင်း ခဲ့တယ်။ သူဟာ မနက်ကနေ ညအချိန်ထိ ရထားပေါ်မှာ သတင်းစာ လိုက်ရောင်း ခဲ့တယ်။ ညနက်သန်းခေါင်အထိ စမ်းသပ်မှုတွေ ပြုလုပ်ခဲ့တယ်။

အဲဒီနောက် သူဟာ ရထားပေါ်မှာ လူတွေ အသုံးမပြုတဲ့ ဆေးလိပ် သောက်ခန်းတစ်ခန်း ရှိတာကို သတိထားမိပြီး အိမ်က သူ့စမ်းသပ်ကိရိယာတွေကို ရထားပေါ်အထိ သယ်ဆောင်လာပြီး စမ်းသပ်မှုတွေ ပြုလုပ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီအခန်းမှာ ထားထားတဲ့ ပုံနှိပ်စက်ကို သူ အသုံးပြုတတ်ခဲ့သလို ကြေးနန်းနံပါတ်တွေနဲ့ အဲဒီ ဒေသက သတင်းအချက်အလက်တွေကိုပါ မှတ်သားနိုင်ခဲ့ပြီး သတင်းစာစောင် အဖြစ် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့တယ်။ အဲဒီသတင်းစာကို လူအများ ကြိုက်နှစ်သက်ခဲ့ကြ တယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ အက်ဒီဆင်ဟာ ၁၂ နှစ်သားအရွယ်ပဲ ရှိခဲ့ပါတယ်။

တစ်နေ့မှာ ရထားလူးလို့ ခရီးဆောင်အိတ်တွေ ပြုတ်ကျပြီး စမ်းသပ်ရာမှာ သူ အသုံးပြုတဲ့ ဖောင်ဖောင်ထည့်ထားတဲ့ ဖန်ပြွန်ကို တိုက်မိသွားခဲ့တယ်။ ဖောင် ဖောင်တွေ ကြမ်းပြင်ပေါ်ကျပြီး မီးထလောင်ခဲ့တယ်။ မီးကို အချိန်မီ ငြိမ်းသတ် နိုင်ခဲ့ပေမယ့် ရထားတာဝန်ခံအရာရှိရဲ့ လက်ဝါးစောင်းဒဏ်ကို သူ ခံလိုက်ရတယ်။ အဲဒီရိုက်ချက်နဲ့ပဲ သူ နားကန်းခဲ့တယ်။ ရထားပေါ်မှာရှိတဲ့ သူ့စမ်းသပ်ကိရိယာ တွေလည်း လွင့်ပစ်ခံခဲ့ရတယ်။

အခက်အခဲနဲ့ ပြဿနာတွေက အက်ဒီဆင်ရဲ့ စိတ်ကူးအိပ်မက်ကို အကောင်အထည်ဖော်မယ် ဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ သိပ္ပံစမ်းသပ်မှုတွေ လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ် ချက်ကို အလဲမထိုးနိုင်ခဲ့ပါဘူး။ အက်ဒီဆင်ဟာ ကိုယ့်နေအိမ်မှာပဲ စမ်းသပ်ခန်း တစ်ခု ပြုလုပ်ခဲ့တယ်။ စမ်းသပ်ချိန်အတောအတွင်း ဓာတ်လိုက်တာ၊ အဝတ်အစား မီးလောင်ခံရတာတွေကို သူ အမြဲကြုံတွေ့ခဲ့ရတယ်။ တစ်ကြိမ်မှာ သူ့မျက်နှာတစ်ခုလုံး နို့က်ထရိတ်ဓာတ်ဆား အလောင်ခံခဲ့ရပေမယ့် သူ နည်းနည်းမှ စိတ်ဓာတ်မကျခဲ့ဘူး။

အက်ဒီဆင်ရဲ့ ကြိုးစားခဲ့သမျှအရာတွေက နောက်ပိုင်းမှာ သူ ပြုလုပ်တဲ့ တီထွင်ဖန်တီးမှုအပေါ် များစွာ အထောက်အကူဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ တခြားတီထွင် သူတွေလိုပဲ အက်ဒီဆင် လျှောက်ခဲ့တဲ့လမ်းက မညီညာ မဖြောင့်ဖြူးခဲ့ပါဘူး။ ညပိုင်း

အလုပ်တွေ သူ လုပ်ခဲ့သလို စာအုပ်ဆိုင်နဲ့ စာကြည့်တိုက်တွေမှာ သူ့အချိန်တွေ ကုန်ဆုံးခဲ့တယ်။ အကြိမ်ကြိမ် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ခဲ့ရလို့ နောက်ဆုံးမှာ နယူးယောက် မြို့မှာရှိတဲ့ သူငယ်ချင်းဆီ ချည်းကပ်ခဲ့ရတယ်။

အက်ဒီဆင်ဟာ နယူးယောက်မြို့ကို ခက်ခက်ခဲခဲ ရောက်လာခဲ့တယ်။ အဲဒီအချိန်က သူ့ဆီမှာ ပိုက်ဆံတစ်ပြားတောင် မရှိတော့ပါဘူး။ ဆာလောင်ငတ်မွတ် နေတဲ့ အက်ဒီဆင်ဟာ အဝတ်အစား စုတ်စုတ်ပြတ်ပြတ်နဲ့ ကိုယ်ရောင်တွေ မှိန်နေခဲ့ လို့ လူတွေ ရှောင်ဖယ်တာကို ခံခဲ့ရတယ်။ နောက်တော့ အလုပ်ရုံတစ်ခုမှာ သူ ခိုကပ် နေခွင့်ရခဲ့တယ်။ သူ့နေတဲ့အလုပ်ရုံမှာ စကားပြောစက်တစ်လုံး ပျက်နေလို့ သူ ပြင်ပေးခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့ အလုပ်အပေါ် အာရုံစိုက်မှု၊ အသေးစိတ်မှုတွေကြောင့် စက်ရုံမှာ အလုပ်ရခဲ့တယ်။ သိပ်မကြာပါဘူး... စကားပြောစက် စက်ရုံအသေး စားတစ်ခုကို သူ့ကိုယ်တိုင် တည်ထောင်ပြီး သိပ္ပံပညာ စမ်းသပ်မှုလမ်းကြောင်းပေါ် ကို သူ တစ်လှမ်းချင်း တက်ခဲ့တော့တယ်။

၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ မေလမှာ အမေရိကန်ရဲ့ အမြင့်မြတ်ဆုံးလူကို မဲပေးပြီး ရွေးချယ်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီမှာ အက်ဒီဆင်ဟာ မဲအများဆုံးအဖြစ်နဲ့ ရွေးချယ်ခံခဲ့ရပြီး တိုင်းပြည်ရဲ့ အမြင့်ဆုံးဆုဖြစ်တဲ့ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော် ရွှေတံဆိပ်ဆုကို ချီးမြှင့် ခံခဲ့ရတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ အက်ဒီဆင်ဟာ အသက် ၇၇ နှစ်ရှိပြီဆိုပေမယ့် အလုပ် လုပ်နေဆဲဖြစ်တယ်။ သူဟာ ပင်စင်ယူဖို့လည်း စိတ်မကူးခဲ့ဘူး။ သူ့ရဲ့ခံယူချက်က “လူတွေ ဘာလိုအပ်သလဲ ငါ စုံစမ်းတယ်။ ပြီးရင် လူတွေ လိုအပ်တဲ့အရာကို ကြိုးစားပြီး ငါတီထွင်တယ်” ဆိုတာ ဖြစ်တယ်။

အောင်မြင်ခြင်းက စိတ်ကူးအိပ်မက်တစ်ခုကနေ စတင်ပါတယ်။ အဲဒီ စိတ်ကူးအိပ်မက် ဖြစ်မြောက်အောင် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ဖို့ ပထဦးဆုံး သင် ဘာလိုချင်သလဲဆိုတာကို သိရတယ်။ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကို စိတ်ထဲ တေးမှတ် ထားပြီး စိတ်မျက်စိနဲ့ သင် လိုချင်တဲ့အရာကို ရုပ်လုံးဖော်ရတယ်။ သင့်စိတ်ထဲမှာ လိုချင်တဲ့အရာ ရုပ်လုံးပေါ်ပြီဆိုရင် သင့်စိတ်ကူးအိပ်မက်ကို ဖြစ်မြောက်အောင် အာရုံစိုက်ပြီး စတင် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါပြီ။

အောင်မြင်ချင်ရင် တခြားလူထက် ပိုပေးဆပ်ရပါတယ်။ အောင်မြင်တဲ့ ပန်းပွင့်ကို ချွေးစက်နဲ့ သွန်းလောင်းရပါတယ်။ အောင်မြင်သူတိုင်းဟာ ငယ်ရွယ် စဉ်ကနေ အိုမင်းချိန်အထိ ပိုးချည်ကောင်တွေလို ဝီရိယရှိရှိ အလုပ်လုပ်ကြတယ်။ အကန့်အသတ်ရှိတဲ့ အသက်အရွယ်ကို အကန့်အသတ်မဲ့ ဆွဲဆန့်ခဲ့ကြတယ်။

လောကကြီးမှာ အပင်ပန်းမခံဘဲ ရတဲ့ အရာဆိုတာ မရှိပါဘူး။ တစ်ခုကို ပေးဆပ်မှ တစ်ခုကို ပြန်ရတာချည်းပါပဲ။ သင့်စိတ်ထဲမှာ စိတ်ကူးအိပ်မက်ရှိရင် အဲဒီအိပ်မက်ကို လှုပ်နှိုးလိုက်ပါ။ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်စိတ်နဲ့ ရည်ရွယ်ချက် ပြီးမြောက်အောင် အကောင်အထည်ဖော်ပါ။ ဘယ်လိုအခက်အခဲ၊ ဘယ်လိုပြဿနာ ကမှ သင့်စိတ်ကူးအိပ်မက်ကို မယိုင်လဲပါစေနဲ့။ လူတွေစိတ်ကူးတဲ့အရာ၊ လူတွေ ယုံကြည်တဲ့အရာတွေက မဖြစ်မနေ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ကြပါတယ်။

ရိုက်ညီနှောင် (Wright Brothers)

“ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်က
အောင်မြင်ခြင်းဆီသွားတဲ့ လှုံ့ဆော်အား ဖြစ်တယ်”

၁၉၀၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့က အမေရိကန်နိုင်ငံ မြောက်ကယ်ရိုလိုင်းနား ပြည်နယ် Kitty Hawk မြို့ရဲ့ ကောင်းကင်မှာ ကမ္ဘာ့ပထမဦးဆုံး လူစီးစွမ်းအင် လေယာဉ်တစ်စီး ပျံသန်းနိုင်ခဲ့တယ်။ အဲဒီလေယာဉ်ကို Flyer I လို့ အမည်ပေးခဲ့ တယ်။ လေယာဉ်ကို တီထွင်ခဲ့သူက အမေရိကန်နိုင်ငံသား ဝီလ်ဘာရိုက် (Wilbur Wright) နဲ့ အော်ဗီလ်ရိုက် (Orville Wright) ညီအစ်ကို ဖြစ်တယ်။ ရိုက်ညီအစ်ကို တီထွင်ခဲ့တဲ့ ပထမဆုံး စွမ်းအင်သုံးလေယာဉ်ဟာ လူသားတို့ရဲ့ ပျံသန်းခေတ်ကို ကန့်လန့်ကာ ဆွဲဖွင့်ပေးခဲ့တာပဲ ဖြစ်တယ်။

မွေးဖွားကြီးပြင်းပုံ

ငှက်တစ်ကောင်လို ပျံသန်းချင်ခဲ့ကြတာဟာ ရှေးနှစ်များစွာကတည်းက လူသားတို့ရဲ့ စိတ်ကူးအိပ်မက်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဒီလိုစိတ်ကူးကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ လူတွေ အမျိုးမျိုး ကြိုးစားခဲ့ကြတယ်။ ဇွဲ လုံ့လ ဝီရိယတွေ စိုက်ထုတ်ခဲ့တယ်။ တချို့က အသက်ကိုတောင် စတေးခဲ့ကြတယ်။

၁၈၇၇ ခုနှစ် ဆောင်းရာသီမှာ အမေရိကန် Dayton မြို့တစ်ခုလုံး နှင်းတွေ ဖုံးလွှမ်းခဲ့တယ်။ မြို့ပြင်က တောင်ကုန်းတောင်တန်းတွေပေါ်မှာ နှင်းတွေ ဖွေးဖွေး လှုပ်ခဲ့တယ်။ ကလေးငယ်တစ်သိုက်က နှင်းထူထူဖုံးထားတဲ့ တောင်ကုန်းထက်ပေါ် ရောက်လာကြပြီး ကိုယ်တိုင်ထွင်ထားတဲ့ လျှောလွှာတွေနဲ့ တောင်ကုန်းထိပ်ကနေ လျှောဆင်းခဲ့ကြတယ်။ ပျော်ရွှင်ရယ်မောသံတွေ တောင်ကုန်းတောင်တန်း အထပ် ထပ်ဆီ ပဲ့တင်ထပ်ခဲ့တယ်။

ပျော်ရွှင်စွာ ဆော့ကစားနေတဲ့ ကလေးတစ်သိုက်ရဲ့ အနီးအနားမှာ ကောင်လေးနှစ်ယောက် တိတ်တဆိတ် ရပ်ကြည့်နေခဲ့ကြတယ်။ ကလေးထဲက အကြီးတစ်ယောက်က “အင်း... ငါတို့မှာလည်း လျှောတစ်ခုလောက်ရှိရင် အရမ်းကောင်းမှာပဲ” လို့ ဆိုတော့ နောက်တစ်ယောက်က “အိမ်မှာ ငါတို့အဖေ အမြဲမရှိတတ်တာက ခက်တယ်” လို့ နှုတ်ခမ်းဆူပြီး ပြန်ပြောတယ်။ တစ်ဆက်တည်း မှာပဲ သူက “အစ်ကို... ငါတို့ကိုယ်တိုင် လျှောတစ်ခု လုပ်ကြရအောင်လေ” လို့ ဆိုတော့ အစ်ကိုလို့ အခေါ်ခံရသူက ဝမ်းသာအားရနဲ့ “ဟုတ်သားပဲ... ငါတို့ ကိုယ်တိုင် လုပ်လို့ရတယ်။ လာ... အော်ဗီလ် ငါတို့အိမ်ပြန်ရအောင်” လို့ ပြောပြီး ကလေးနှစ်ယောက်ဟာ တောင်အောက်ဘက်က နေအိမ်ရှိရာဘက် ဦးတည် ပြေးသွားခဲ့တယ်။

သူတို့နှစ်ယောက်က ရိုက်ညီအစ်ကိုပါ။ အကြီးတစ်ယောက်က ဝီလ်ဘာ ဖြစ်ပြီး အငယ်တစ်ယောက်က အော်ဗီလ် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်ကစ သူတို့ရဲ့ ငယ်ရွယ်တဲ့ စိတ်ဝိညာဉ်ထဲမှာ နောင်တစ်ချိန်မှာ အမြင့်ကို ပျံသန်းနိုင်မယ့်အရာ တစ်ခု တီထွင်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ကူး ကိန်းအောင်းနေခဲ့တယ်။ အဲဒီစိတ်ကူးဟာ သူတို့ ဘဝနောက် ထပ်ကြပ်မခွာ လိုက်နေခဲ့တော့တယ်။

၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာလမှာ ရိုက်ညီအစ်ကိုဟာ သူတို့ရဲ့ ပထမဆုံး စက်မဲ့လေယာဉ်ကို တီထွင်ခဲ့တယ်။ အဲဒီစက်မဲ့လေယာဉ်ဟာ ပျံသန်းနိုင်ပေမယ့် တစ်မိတာအမြင့်ကို မရောက်နိုင်ခဲ့ဘူး။ ဒုတိယနှစ်မှာ သူတို့ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက် ဟာ ပထမတီထွင်ခဲ့တဲ့ လေယာဉ်ကို အခြေခံပြီး ပိုကောင်းတဲ့ ပြင်ဆင်မှုတွေ လုပ်ပြီး စက်မဲ့လေယာဉ် နောက်တစ်စီးကို တီထွင်ခဲ့ပြန်တယ်။ အဲဒီလေယာဉ်ကို စမ်းသပ်ပျံသန်းကြည့်တော့ အမြင့်မိတာ ၁၈၀ ထိ ပျံသန်းနိုင်တာကို တွေ့ခဲ့တယ်။ ဒီအတွက် ညီအစ်ကိုနှစ်ဦး အရမ်းဝမ်းသာမိပေမယ့် စိတ်ကျေနပ်မှု မရှိခဲ့ပါဘူး။ တကယ်လို့လေအားမသုံးဘဲ ပျံသန်းနိုင်တဲ့စက်တစ်မျိုး တီထွင်နိုင်ရင် အရမ်းကောင်း

မှာပဲလို့ သူတို့ စဉ်းစားခဲ့ကြတယ်။

အကြိမ်ကြိမ် တိုးတက်ပြုပြင်ပြီး နောက်တစ်နှစ်မှာ စက်မဲ့လေယာဉ် တစ်စီးကို သူတို့ တီထွင်လိုက်ကြပြန်တယ်။ အကြိမ်ကြိမ် စမ်းသပ်ကြည့်ပြီး နောက် ဆုံးမှာ အင်ဂျင်စက်တစ်လုံးကို အဲဒီစက်မဲ့လေယာဉ်မှာ သူတို့ တပ်ဆင်လိုက်ကြ တယ်။ လေယာဉ်ကို ပန်ကာတပ်ပေးလိုက်တာဖြစ်ပြီး ပန်ကာအကူနဲ့ လေယာဉ် ပျံသန်းဖို့ ဖြစ်တယ်။

၁၉၀၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလမှာ ရိုက်ညီအစ်ကိုတီထွင်တဲ့ စက်တပ် လေယာဉ်တစ်စီးဟာ စမ်းသပ်ပျံသန်းဖို့ Kitty Hawk ပင်လယ်ဘေး ရောက်လာ ခဲ့တယ်။ စမ်းသပ်ပျံသန်းရာမှာ မအောင်မြင်ခဲ့ပေမယ့် အတွေ့အကြုံ တော်တော် များများကို သူတို့ ရလိုက်ပါတယ်။ ရက်အတန်ကြာမှာ သူတို့အကြိမ်ကြိမ် စမ်းသပ် ပျံသန်းခဲ့ပါသေးတယ်။ အင်ဂျင် ချို့ယွင်းလိုက်၊ ပန်ကာမလည်လိုက်၊ မောင်းနှင်တဲ့ နည်းပညာ မမှန်လိုက်ဖြစ်ခဲ့တယ်။

ဒါပေမဲ့ သူတို့ဖွဲ့မလျော့ခဲ့ကြဘဲ စမ်းသပ်ပျံသန်းမှုတွေ အကြိမ်ကြိမ် ပြုလုပ်ခဲ့တယ်။ ဒီအချိန်မှာ Lain-Le လို့ ခေါ်တဲ့ တီထွင်သူတစ်ဦးက လေယာဉ် စမ်းသပ်ပျံသန်းစဉ်မှာ ပင်လယ်ထဲ ပျက်ကျခဲ့တဲ့သတင်းကို သူတို့ညီအစ်ကို ရလိုက် တယ်။ သတင်းကို သူတို့စုံစမ်းရင်း Lain-Le ရဲ့ ဆုံးရှုံးခြင်းထဲကနေ သူတို့ သင်ခန်းစာ ယူခဲ့ကြတယ်။ သူတို့တီထွင်တဲ့လေယာဉ်ကို ပိုကောင်းအောင် ကြိုးစားပြင်ဆင် ခဲ့တယ်။

၁၉၀၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့မှာ ကောင်းကင်ဟာ ကြည်လင် မြိ ကြည်လင်နေခဲ့တယ်။ လေယာဉ်စမ်းသပ်ပျံသန်းတဲ့ ကွင်းဘေးမှာ လာရောက် ကြည့်ရှုသူတွေ ပြည့်နှက်နေခဲ့တယ်။ ကြည့်ရှုသူအများက ရိုက်ညီအစ်ကိုတို့ရဲ့ စမ်းသပ်ပျံသန်းမှုကို စိတ်ဝင်တစား ရှိခဲ့ကြတယ်။ ၁၀ နာရီဝန်းကျင်လောက်မှာ ညီဖြစ်သူ အော်ဗွီလ်က လေယာဉ်ကို စမ်းသပ်မောင်းနှင်ခဲ့တယ်။ လက်ခုပ်ဩဘာသံ တွေကြားမှာ သူ မောင်းတဲ့လေယာဉ်ဟာ သိန်းငှက်တစ်ကောင်လို အတောင် နှစ်ဖက်စွင့်ပြီး ကောင်းကင်ပေါ် လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဝဲပျံနေခဲ့တယ်။ ကြည့်ရှုသူ တွေက အော်ဗွီလ်ရဲ့နာမည်ကို ဟစ်အော်ပြီး အားပေးခဲ့ကြတယ်။ လူအများရဲ့ စိတ်ကူးအိပ်မက်ကို နောက်ဆုံးမှာ ရိုက်ညီနောင် အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ခဲ့ ပါတယ်။ လေယာဉ်ဟာ ၇၆ မီတာအမြင့်ကနေ ၁ နာရီ ၁၄ မိနစ်ကြာအောင် ပျံသန်းနိုင်ခဲ့တဲ့အပြင် သတ္တိရှိတဲ့ ခရီးသည်တစ်ဦးကိုပါ တင်ဆောင်ပျံသန်းခဲ့တယ်။

mgyoe.com

မြေပြင်ပေါ် အောင်မြင်စွာခြေချချိန် လူအများရဲ့ ကောင်းချီးဩဘာသံကို သူတို့ ရလိုက်ကြတယ်။

၁၉၀၈ ခုနှစ်မှာ အစိုးရရဲ့ ထောက်ခံကူညီမှုနဲ့ ရိုက်ညီနောင်ဟာ လေကြောင်းကုမ္ပဏီတစ်ခု ထူထောင်ခဲ့တယ်။ တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာပဲ လေယာဉ် မောင်း သင်တန်းကိုပါ သူတို့ဖွင့်လှစ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီနောက်ပိုင်း လေယာဉ်ဟာ လူသားတို့ နောက်ထပ် ဆန်းသစ်တီထွင်လိုက်တဲ့ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်တစ်မျိုး ဖြစ်ခဲ့တယ်။

- ◆ ရည်မှန်းချက်ဆိုတာ လင်းလက်နေတဲ့ မီးအိမ်တစ်လုံးပါ။ သင့်ဘဝကို အလင်းရောင်ပေးပါတယ်။
- ◆ ရည်မှန်းချက်ဆိုတာ ဆိုင်းဘုတ်တစ်ခုပါ။ လမ်းပျောက်တဲ့အခါ သင့်ကို ဦးတည်ရာညွှန်ပါတယ်။
- ◆ ရည်မှန်းချက်ဆိုတာ သံလိုက်အိမ်မြှောင်တစ်လုံးပါ။ သင့်ဘဝလမ်း ခရီးကို လမ်းညွှန်ပြသပေးပါတယ်။
- ◆ ရည်မှန်းချက်ဆိုတာ မီးတုတ်တစ်ခုပါ။ စိတ်ကူးအိပ်မက်တွေ ကောင်းကင် အမြင့်ပေါ် ပျံသန်းနိုင်ဖို့ လူတိုင်းရဲ့ဖြစ်နိုင်၊ လုပ်နိုင်စွမ်းကို လောင်ကျွမ်း ပေးပါတယ်။

ပြင်သစ်စာရေးဆရာ Romain Rolland က “လူ့ဘဝမှာ ကြောက်စရာ အကောင်းဆုံးရန်သူဆိုတာ ကြည်လင်ပြတ်သားတဲ့ ရည်မှန်းချက် မရှိခြင်းဘဲ” လို့ ဆိုခဲ့ပါတယ်။

လူတစ်ယောက်အတွက် ရည်မှန်းချက်ကြီးတစ်ခု အရင်တည်ထားလို့ ရပါတယ်။ ပြီးမှ အဲဒီရည်မှန်းချက်ကြီးကို ရည်မှန်းချက်လေးတွေအဖြစ် ခွဲလိုက်ပြီး လတ်တလောရှိနေတဲ့ ရည်မှန်းချက်ကို အရင်ဆုံး ကြိုးစားအကောင်အထည် ဖော်နိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုရည်မှန်းချက်လေးတွေက အချိန်တိုတိုအတွင်းမှာ ပြီးမြောက် အကောင်အထည်ပေါ် အောင်မြင်နိုင်တာမို့ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှုကို သင်ချက်ချင်း တွေ့မြင်ခံစားနိုင်ပါတယ်။ ရည်မှန်းချက်လေးတွေကို တစ်ခုချင်းစီ အောင်မြင်အောင် ပြုလုပ်ပြီးရင် နဂိုကတည်ထားတဲ့ ရည်မှန်းချက်ကြီးဆီ ရောက်ဖို့ မခဲယဉ်းတော့ပါဘူး။

လူ့ဘဝဟာ တောင်တက်နေတာနဲ့ တူပါတယ်။ တောင်တက်ချိန်မှာ တောင်ထိပ်ကို အရောက် တက်မယ်ဆိုတဲ့ ပြင်းပြတဲ့ဆန္ဒတစ်ခု သင့်ဆီမှာ အရစ် ရှိရပါတယ်။ တကယ်လို့ တောင်ခါးပန်းအထိလောက်ပဲ သင် ကျေနပ်နေရင်

တောင်ထိပ်ဆီ သင် ဘယ်တော့မှ ရောက်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ တောင်ထိပ်ကိုပဲ
 ငေးကြည့်မယ် ဒါမှမဟုတ် တောင်ထိပ်ကို ရောက်သွားပြီလို့ စိတ်ကူးယဉ်နေရင်လည်း
 တောင်ထိပ်ဆီ သင် ဘယ်တော့မှ ရောက်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အင်နဲ့အားနဲ့
 ကြိုးစားတက်မှသာ တောင်ထိပ်ဆီ သင် ရောက်နိုင်မှာပါ။ တောင်ထိပ်ကိုပဲ ကြည့်ပြီး
 မရေမရာနဲ့ တက်နေရင်လည်း တောင်ထိပ်ဆီ သင် မရောက်နိုင်ပါဘူး။ တောင်ထိပ်
 က သင့်ရဲ့ပန်းတိုင်ပါ။ တောင်ထိပ်ဟာ တစ်ခါတလေ ကြည်လင်ပြတ်သားနေမယ်၊
 တစ်ခါတလေမှာ မြူခိုးမြူဆိုင်တွေနဲ့ မှုန်းဝါးချင် မှုန်းဝါးနေမယ်။ ကြည်လင်နေစေ၊
 မှုန်းဝါးနေစေ တောင်ထိပ်အထိတက်မယ်ဆိုတဲ့ ငွေကို သင်မလျော့ခဲ့ရင် နောက်ဆုံး
 တောင်ထိပ်ဆီ သင် ဧကန်မလွဲ ရောက်နိုင်ပါတယ်။

“အောင်မြင်သူတို့ရဲ့လမ်းမှာ စီးကျနေတာတွေဟာ ချွေးမဟုတ်ဘူး. . .
 သွေးတွေ၊ သူတို့ရဲ့နာမည်ကို မင်နဲ့ရေးတာ မဟုတ်ဘူး. . . အသက်နဲ့ရေးတာ”
 တဲ့။ ဟုတ်ပါတယ်. . . အောင်မြင်သူတို့ဟာ ခယောင်းတောလမ်း အသွယ်သွယ်ကို
 ကျော်ဖြတ်ပြီးမှ တောက်ပတဲ့ အထွတ်အထိပ်ကို ရောက်တာပါ။ လူတွေက သူတို့ရဲ့
 အောင်မြင်တောက်ပြောင်မှုကိုသာ မြင်ပြီး သူတို့ဖြတ်သန်းခဲ့တဲ့ ခယောင်းလမ်းကို
 မမြင်တတ်ခဲ့ကြပါဘူး။

လူတို့ရဲ့ ခိုင်မာတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်အောက်မှာ ကံကြမ္မာတွေ အညံ့ခံကြ
 ရတယ်။ သင့်မှာ ခိုင်မာပြတ်သားတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ရှိပြီး ဖြစ်အောင်လုပ်မယ်ဆိုတဲ့
 ယုံကြည်ချက်ရှိပြီဆိုရင် အဖက်ဖက်ကနေ အင်အားတွေ၊ ခွန်အားတွေက ရုန်းထ
 လာပြီး အကောင်အထည်ဖြစ်မြောက်တဲ့ လမ်းဆီ သင့်ကို တွန်းပို့တော့တယ်။
 ဘယ်လောက်ပဲ ဆိုးရွားတဲ့ပတ်ဝန်းကျင်မှာ သင်ရောက်နေရောက်နေ သင့်ကို
 အလဲမဖြိုနိုင်တော့ပါဘူး။ ရည်မှန်းချက်ချပြီး အဲဒီရည်မှန်းချက်အတွက် ကြိုးစား
 မယ်ဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်၊ စိန်ခေါ်မှုက သင့်ကို အောင်မြင်တဲ့ လမ်းဆီ တစ်လှမ်းချင်း
 တွန်းပို့ပေးနေခဲ့ပါပြီ။

အဘရာဟမ် လင်ကွန်း (Abraham Lincoln)

“စိတ်ကူးအိပ်မက်ကို
မဆုတ်မနစ် ငွဲရှိရှိ အကောင်အထည်ဖော်မယ်”

အဘရာဟမ်လင်ကွန်းက အမေရိကန်နိုင်ငံရဲ့ ၁၆ ဦးမြောက် သမ္မတ ဖြစ်သလို ကမ္ဘာ့သမိုင်းမှာလည်း အကြီးကျယ် အမြင့်မြတ်ဆုံးသောသူတွေထဲက တစ်ဦးဖြစ်ခဲ့တယ်။ သူဟာ ကျွန်စနစ်ကို ဖျက်သိမ်းခဲ့တဲ့ အမေရိကန်သမိုင်းမှာ အမြင့်မြတ်ဆုံး သမ္မတဖြစ်တယ်။

မွေးဖွားကြီးပြင်းပုံ

၁၈၀၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့မှာ လင်ကွန်းကို ကင်တပ်ကီ (Kentucky) ပြည်နယ်မှာ မွေးဖွားခဲ့တယ်။ သူ့မိဘနှစ်ပါးလုံးက ပညာမသင်ခဲ့ဖူးတဲ့ လယ်သမားတွေဖြစ်တယ်။ သူ ၉ နှစ်သားအရွယ်မှာ သူ့မိခင် ကွယ်လွန်သွားခဲ့တယ်။ လင်ကွန်းက ၁၈ လလောက်ပဲ နည်းလမ်းမကျတဲ့ အတန်းပညာကို သင်ယူခဲ့ဖူးတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့မိထွေးက လင်ကွန်းကို ကိုယ့်သားအရင်းလို ဂရုစိုက် စောင့်ရှောက်ခဲ့တယ်။ ကိုယ်တိုင် သင်ယူလေ့လာမှုနဲ့ ၁၉၃၆ ခုနှစ်မှာ သူ ရှေ့နေဖြစ်လာခဲ့တယ်။ ဒီမိထွေး မရှိရင် ဒီကနေ့ လင်ကွန်းဆိုတာ ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ဘူးလို့ လင်ကွန်း

ပြောခဲ့ဖူးပါတယ်။

အဆုံးစွန်အထိ ဇွဲရှိရှိ တောင့်ခံနိုင်သူကို ပြပါဆိုရင် လင်ကွန်းကို ပြရပါမယ်။ သူဟာ ဘယ်တော့မှ လက်လွတ်အရှုံးမပေးခဲ့သူ၊ ဆင်းရဲသားမိသားစုက ပေါက်ဖွားလာခဲ့ပြီး တစ်သက်လုံး ဆင်းရဲဒုက္ခမျိုးစုံနဲ့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသူ၊ ၈ ကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်ရွေးခဲ့ပေမယ့် ၈ ကြိမ်လုံး ရှုံးနိမ့်ခဲ့သူဖြစ်တယ်။ လက်လွတ်အရှုံးပေးလို့ရပေမယ့် သူ အရှုံးမပေးခဲ့ဘူး။ သူ့ရဲ့အရှုံးမပေးတဲ့ စိတ်ဓာတ်ကပဲ သူ့ကို အမေရိကန်သမိုင်းမှာ အမြင့်မြတ်ဆုံး သမ္မတတွေထဲက တစ်ဦး ဖြစ်စေခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

၁၈၃၂ ခုနှစ်မှာ လင်ကွန်း အလုပ်လက်မဲ့ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီအတွက် သူ စိတ်ထိခိုက်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ နိုင်ငံရေးသမားတစ်ဦး လုပ်မယ်၊ လွတ်တော်အမတ် တစ်ဦး လုပ်မယ်လို့ သူ စိတ်ဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကံမကောင်းချင်တော့ သူ အရွေးမခံခဲ့ရဘူး။ တစ်နှစ်အတွင်းမှာ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် အရှုံးနဲ့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရလို့ သူ့နာကျင်မှုက နှိုင်းပြစရာမရှိခဲ့ဘူး။

အဲဒီနောက် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းတစ်ခုကို သူ လုပ်ကိုင်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်နှစ်တောင်မခံပါဘူး။ အဲဒီလုပ်ငန်း ပျက်သွားခဲ့တယ်။ အဲဒီနောက်ပိုင်း ၁၇ နှစ်လုံးလုံး လုပ်ငန်းမှာ တင်ကျန်ခဲ့တဲ့ အကြွေးတွေကို ဆပ်ဖို့ သူ လုံးပန်းခဲ့ရတယ်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ တိုင်းလွတ်တော်အမတ် ဝင်ရွေးဖို့ နောက်တစ်ကြိမ် သူ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြန်တယ်။ ဒီတစ်ကြိမ်မှာ သူ အောင်မြင်ခဲ့ပါတယ်။ သူ့စိတ်ထဲမှာ မျှော်လင့်ချက်အလင်းတန်းတစ်ခုကို သူ တွေ့လိုက်ပြီး ဘဝလှည့်ပြောင်းမယ့် အခွင့်အရေးတစ်ခု ရပြီလို့ သူ ထင်လိုက်တယ်။

၁၈၃၅ ခုနှစ်မှာ သူ စေ့စပ်လိုက်တယ်။ မင်္ဂလာမဆောင်ခင် လအနည်းငယ် အလိုမှာ သတိုးသမီးလောင်းဟာ မတော်တဆ ကွယ်လွန်သွားခဲ့တယ်။ ဒါဟာ သူ့စိတ်ဓာတ်နဲ့ နှလုံးသားကို အထိခိုက်ဆုံး ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အိပ်ရာပေါ်ကနေ မထနိုင်တဲ့အထိ သူ ခံစားခဲ့ရတယ်။ ၁၈၃၆ ခုနှစ်မှာ သူ စိတ်ကျရောဂါ စွဲကပ်ခဲ့တယ်။ ၁၈၃၈ ခုနှစ်မှာ ကျန်းမာရေး ကောင်းမွန်လာပြီလို့ ထင်တဲ့ လင်ကွန်းဟာ တိုင်းလွတ်တော်အမတ် ဝင်ရွေးဖို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြန်တယ်။ မအောင်မြင်ခဲ့ပြန်ဘူး။ ၁၈၄၃ ခုနှစ်မှာ အမေရိကန် ကွန်ဂရက်လွတ်တော်အမတ် ဝင်ရွေးဖို့ သူ ကြိုးစားပြန်တယ်။ မအောင်မြင်ခဲ့ပြန်ပါဘူး။

လင်ကွန်းဟာ အကြိမ်ကြိမ် ကြိုးစားစမ်းသပ်ခဲ့သည့်တိုင် အရှုံးတွေနဲ့ပဲ

mgyoe.com

ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတယ်။ လုပ်ငန်းပျက်ခဲ့တယ်၊ သတိုးသမီးလောင်း သေတယ်၊ ရွှေးကောက် ပွဲ ရှုံးတယ်။ ဒီလိုဆင်းရဲဒုက္ခ အခက်အခဲတွေ ကြုံခဲ့ရလည်း အလျော့ပေးဖို့ သူ မတွေးခဲ့ဘူး။

လင်ကွန်းဟာ ထက်မြက်သူတစ်ဦးပါ။ ဇွဲသတ္တိရှိတဲ့သူဟာ လက်လွတ် ဖို့ မစဉ်းစားခဲ့ဘူး။ ၁၈၄၆ ခုနှစ်မှာ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် သူ ဝင်ရွေး ပြန်တယ်။ ဒီတစ်ကြိမ်မှာ သူ အောင်မြင်ခဲ့ပါတယ်။

တာဝန်ထမ်းဆောင်တဲ့ကာလ ၂ နှစ်ဆိုတဲ့အချိန်က အလျင်အမြန် ကုန်ဆုံးသွားတော့ ဆက်ဝင်ရွေးဖို့ သူ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ အမတ်ခန့်အပ်ခံရစဉ် အတွင်း သူ ထူးထူးချွန်ချွန် ကျေကျေပွန်ပွန် ထမ်းဆောင်ခဲ့လို့ နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်အရွေးခံရမယ်လို့ သူ ယုံကြည်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ အရွေးမခံခဲ့ရပါဘူး။ အရွေး မခံရတဲ့အပြင် အကြွေးတွေပါ တင်ကျန်ခဲ့တယ်။ အဲဒီပြည်နယ်မှာပဲ နယ်မြေ အုပ်ချုပ်သူအဖြစ် ခန့်အပ်ဖို့ သူ တင်ပြတောင်းဆိုခဲ့ပေမယ့် ပြည်နယ်အစိုးရက “ဒီပြည်နယ်ရဲ့အုပ်ချုပ်သူ လုပ်ချင်ရင် ထူးခြားတဲ့ အရည်အသွေး၊ ဉာဏ်ပညာ ရှိရမယ်။ သင့်ရဲ့တင်ပြချက် မပြည့်စုံဘူး” ဆိုပြီး ပယ်ချခဲ့တယ်။

ဒီလိုအချိန်မျိုးမှာ “ငါ ရှုံးနိမ့်ပြန်ပြီ” လို့ လင်ကွန်း မတွေးခဲ့ဘူး။ သူ အရှုံးမပေးခဲ့ဘူး။ ၁၈၅၄ ခုနှစ်မှာ လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် သူ ဝင်ရွေးခဲ့ပေမယ့် ရှုံးနိမ့်ပြန်တယ်။ ၂ နှစ်နေပြီးနောက် အမေရိကန် ဒုတိယသမ္မတအဖြစ် သူ ဝင်ရွေး ခဲ့ပေမယ့် ပြိုင်ဖက်ရဲ့ အလဲထိုးတာကို ခံလိုက်ရတယ်။ ၂ နှစ်နေပြီးတဲ့နောက် လွှတ်တော်အမတ် ဝင်ရွေးပြန်တယ်။ ရှုံးပြန်တယ်။

လင်ကွန်းဟာ ၁၁ ကြိမ် ကြိုးစားခဲ့ပေမယ့် ၂ ကြိမ်သာ အောင်မြင်မှုရခဲ့ တယ်။ ဒါတောင် ဆင်းရဲဒုက္ခရှေ့မှာ သူ လက်မမြှောက်ခဲ့ဘူး၊ ဒူးမထောက်ခဲ့ဘူး၊ ထွက်မပြေးခဲ့ဘူး။ ဇွဲရှိရှိနဲ့ သူ ကြံကြံခံခဲ့တယ်၊ ကြိုးပမ်းခဲ့တယ်။ လက်လွတ်လိုက်ဖို့ သူ မတွေးခဲ့သလို လက်လည်း မလွတ်ခဲ့ဘူး။ ကိုယ်တောင်းဆိုတဲ့အရာကို သူ လက်မလွတ်ခဲ့လို့ ကိုယ့်ဘဝကိုပဲ သူ စိုးမိုးခြယ်လှယ်ခဲ့လို့ နောက်ဆုံးမှာ သူ အောင်မြင် ခဲ့ပါတယ်။

၁၈၆၀ ပြည့်နှစ်မှာ အမေရိကန်သမ္မတအဖြစ် လင်ကွန်း အရွေးချယ် ခံခဲ့ရပါတယ်။ ဇွဲသတ္တိနဲ့ ကြံခိုင်ခြင်းက လင်ကွန်းကို ပုံသွင်းပေးခဲ့တယ်။ ဘယ်အရာ မဆို ကြံခိုင်မှုရှိရင် အောင်မြင်မှုရစမြဲပါ။ လူတစ်ယောက်အတွက် ဒုက္ခတစ်ခုကို ဖြေရှင်းဖို့က သိပ်မခက်ခဲလှပါဘူး။ ခက်ခဲတာက ဇွဲရှိရှိနဲ့ ကြံကြံခံပြီး အောင်မြင်

တဲ့အထိ ဖြေရှင်းနိုင်မနိုင် ဆိုတာပါပဲ။

ဘဝရဲ့ဆုလာဘ်က ခရီးအဆုံးမှာ ရှိတာပါ။ ခရီးအစမှာ ရှိတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ခြေလှမ်း ဘယ်လောက်လှမ်းမှ စိတ်ကူးကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှန်း မသိပါဘူး။ ခြေလှမ်း အလှမ်းတစ်ထောင်ရောက်သည့်တိုင် အရှုံးနဲ့ ရင်ဆိုင်နိုင်သလို အောင်မြင်ခြင်းကလည်း လမ်းချိုးတစ်နေရာမှာ ပုန်းနေတတ်ပါတယ်။ ရှေ့ခြေတစ်လှမ်း တိုးကြည့်ပါ. . . မဖြစ်သေးရင် နောက်တစ်လှမ်း ပြန်တိုးပါ။ တကယ်တော့ ရှေ့ကို တစ်လှမ်းချင်းတိုးဖို့ရာ မခက်ခဲပါဘူး။

လူတိုင်းမှာ အရောင်စုံတောက်ပတဲ့ ကိုယ်ပိုင်စိတ်ကူးအိပ်မက်တွေ ရှိကြတယ်။ စိတ်ကူးအိပ်မက်ကို သင် အကောင်အထည်ဖော်ချိန်မှာ အခက်အခဲနဲ့ သင် ကြုံတွေ့နိုင်သလို ဆုံးရှုံးမှုတွေနဲ့လည်း ရင်ဆိုင်နိုင်တယ်။ ဒီလိုအချိန်မျိုးမှာ အားမငယ်ပါနဲ့၊ လက်မလျော့ပါနဲ့ အိပ်မက်ဆီ သွားရာလမ်းဟာ ခက်ခဲကောင်း ခက်ခဲမယ်။ ဒီစိန်ခေါ်မှုတွေကို သင့်ဖွဲ့လှုံ့လနဲ့ သတ္တိကို စမ်းသပ်တဲ့ စမ်းသပ်ချက်လို့ သဘောထားပါ။ ဒီစိန်ခေါ်မှုတွေက သင်ကြီးပြင်းရင့်သန်ဖို့ ကူညီတဲ့ လိုအပ်တဲ့ အရာဖြစ်တယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ကြံကြံခံ ရှေ့ဆက်ဖို့ အားပေးပါ။ ကျရှုံးခြင်းနဲ့ တစ်ခါ ကြုံတိုင်း အောင်မြင်ခြင်းနဲ့ တစ်လှမ်း နီးလာလို့ပါပဲ။ ဒီတစ်ခေါက်မှာ ကျရှုံးတာဟာ နောက်တစ်ခေါက်မှာ အောင်မြင်ဖို့ပါ။ ဒီတစ်ခေါက်မှာ မျက်မှောင်ကြုတ်တာဟာ နောက်တစ်ခေါက်မှာ ပြုံးရယ်ဖို့ပါ။ ဒီကနေ့ရဲ့ ကံမကောင်းခြင်းက မနက်ဖြန်မှာ ကံကောင်းခြင်းတွေ ရှိကြောင်း နိမိတ်ပြတာ ဖြစ်တယ်။ အတားအဆီးဆိုတာ အောင်မြင်ခြင်းဆီသွားတဲ့ လမ်းတိုင်းမှာ ရှိပါတယ်။ ဒီအကွေ့လေးကို ကျော်လွှားနိုင်ရင် သင် အောင်မြင်ပါပြီ။

လူးဝစ် ပါစတာ (Louis Pasteur)

“အောင်မြင်ခြင်းရဲ့ရင်းမြစ်က ဇွဲလုံ့လရှိတာပဲ ဖြစ်တယ်”

လူးဝစ်ပါစတာက ပြင်သစ် ဇီဝဗေဒပညာရှင်၊ ဓာတုပညာရှင်ဖြစ်တယ်။ ယနေ့ခေတ် ဇီဝဗေဒပညာရဲ့ ဖခင်ဖြစ်တယ်။ ဇီဝဗေဒပညာကို အုတ်မြစ်ချခဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ ဇီဝဗေဒနယ်ပယ်ကို လမ်းဖွင့်ပေးခဲ့တဲ့ သိပ္ပံပညာရှင်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်တယ်။

မွေးဖွားကြီးပြင်းပုံ

“ရည်မှန်းချက်ကို ဖြစ်မြောက်စေခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်ရဲ့ လျှို့ဝှက်ချက်ကို ပြောရရင် ကျွန်တော်ရဲ့ ဇွဲလုံ့လဝီရိယကြောင့်ပါပဲ”

လူးဝစ်ပါစတာရဲ့ ဒီစကားတစ်ခွန်းက သူ့ဘဝတစ်ခုလုံးကို အကောင်းဆုံး ဖြစ်စေခဲ့တာဖြစ်တယ်။ သူ့ရဲ့ ဒီလိုကြံ့ကြံ့ခံစိတ်ဓာတ်က သူ့ကို သိပ္ပံပညာရပ်မှာ အကျိုးဖြစ်ထွန်းတဲ့ အသီးအပွင့်တွေ ဝေဝေဆာဆာ ဖူးပွင့်စေခဲ့တယ်။

ပါစတာကို ၁၈၂၂ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ ၂၇ ရက်နေ့မှာ ပြင်သစ်နိုင်ငံ ဒိုးလ် (Dole)မြို့ရှိ သာမန် အလုပ်သမားမိသားစုက မွေးဖွားခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့ဘိုးဘေး ဆွေစဉ်မျိုးဆက်တွေ အားလုံး လယ်သမားတွေဖြစ်ကြတယ်။ သူ့ဖခင်က အတန်း ပညာ မတက်ခဲ့ဖူးတဲ့ စစ်သားတစ်ဦးဖြစ်ပြီး နောက်ပိုင်းမှာ ဖိနပ်စက်ရုံက အလုပ်

သမားဖြစ်ခဲ့တယ်။ သူ့မိခင်က အတန်းပညာ မတက်ခဲ့ဖူးပေမယ့် အလုပ်ကြိုးစားပြီး စဉ်းစားတွေးတောဉာဏ်ရှိတဲ့ အမျိုးသမီး ဖြစ်တယ်။ မိဘတွေဟာ ငယ်စဉ်က အနေဆင်းရဲလို့ ကိုယ်တိုင် ပညာမသင်ခဲ့ရတဲ့အတွက် ကိုယ့်သားသမီးတွေကိုတော့ ပညာတွေ သင်စေမယ်၊ အကျိုးရှိတဲ့ လူတစ်ဦးဖြစ်စေမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြတယ်။ သူတို့က စားဝတ်နေရေးကို ချွေတာစုဆောင်းပြီး ပါစတာကို အလယ်တန်းအထိ ပညာသင်ယူစေခဲ့တယ်။ မိဘနှစ်ပါးရဲ့ ပျိုးထောင်မှုနဲ့ သွန်သင်ဆုံးမမှုအောက်မှာ ပါစတာဟာ ပညာကိုကြိုးစားပမ်းစား သင်ယူခဲ့သလို အလုပ်ကိုလည်း ဇွဲရှိရှိ လုပ်ဆောင်ခဲ့တယ်။ မူလတန်းမှာ သူ့အမှတ်၊ အဆင့်တွေ မကောင်းခဲ့ပေမယ့် အဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ အရည်အချင်းတွေ ပေါ်ထွန်းခဲ့တယ်။ အဲဒီအရည်အချင်းတွေက ဘာသင်သင်၊ ဘာလုပ်လုပ် ဇွဲလုံ့လဝီရယရှိတယ်၊ သည်းခံစိတ်ရှိတယ်၊ မဆုတ်မနစ် ကြိုးစားတာပဲဖြစ်တယ်။

အဘိဓာန်ထဲမှာ အရေးအကြီးဆုံး စကားလုံး ၃ လုံးက “ဆန္ဒ”၊ “အလုပ်အကိုင်” နဲ့ “အောင်မြင်မှု” ဖြစ်တယ်လို့ လူငယ်ဘဝတည်းက ပါစတာ ထင်မှတ်ခဲ့တယ်။ ဒီကျောက်တုံး ၃ တုံးကို အခြေခံပြီး အောင်မြင်တဲ့ မှတ်တိုင်တစ်တိုင် စိုက်ထူဖို့ သူ ရည်ရွယ်ခဲ့တယ်။ သူ့နှုမတွေအတွက် သူ့ရေးပေးတဲ့ စာထဲမှာ “စိတ်ဆန္ဒဆိုတာ အရေးပါတဲ့ အရာတစ်ခုပါ။ လုပ်ဆောင်မှုနဲ့ အလုပ်အကိုင်က ဆန္ဒနောက် ထပ်ကြပ်မခွာ လိုက်နေလို့ပါပဲ။ အလုပ်အကိုင်က အောင်မြင်ခြင်းနဲ့ ဆက်စပ်နေပါတယ်။ ဒီအရာ ၃ ခုဖြစ်တဲ့ ဆန္ဒ၊ အလုပ်အကိုင်၊ အောင်မြင်မှုက လူ့ဘဝကို စိတ်ကူးယဉ်သက်သက် မဖြစ်စေပါဘူး” လို့ ဆိုထားတယ်။

နောက်တော့ ပြင်သစ်ဓာတုဗေဒပညာရှင် Jean Baptiste Andre Dumas ရဲ့ဟောပြောချက်တွေက ပါစတာကို သိပ္ပံသုတေသနလုပ်ဖို့ လှုံ့ဆော်ခဲ့တယ်။ ၁၈၄၃ ခုနှစ်မှာ ပါစတာဟာ အဆင့် ၄ အဖြစ် ထူးခြားတဲ့အမှတ်နဲ့ ပဲရစ်မြို့က အဆင့်မြင့် ပညာရေးကောလိပ်မှာ ဓာတုဗေဒပညာကို ဆည်းပူးသင်ယူခွင့် ရခဲ့တယ်။

ကျောင်းနေစဉ်အတွင်းမှာ ပါစတာဟာ အလုပ်တစ်ဖက်နဲ့ ကျောင်းတက်ခဲ့တယ် ဆိုပေမယ့် သူ့ကြိုးစားမှုကြောင့် ဘာသာရပ်အားလုံးကို ထူးထူးချွန်ချွန် သင်ယူနိုင်ခဲ့တယ်။ အထူးသဖြင့် သူ့ရဲ့လေ့လာစမ်းသပ်နိုင်စွမ်းက တမူထူးခြားခဲ့တယ်။ ထင်းထင်းလင်းလင်း ရှိခဲ့တယ်။

ကျောင်းပြီပြီး သိပ်မကြာခင်မှာပဲ ပါစတာဟာ တာတာလစ်အက်ဆစ်

mgyoe.com

ပုံဆောင်ခဲကို ထူးခြားတဲ့ လေ့လာဆန်းစစ်မှုနဲ့ ဆန်းစစ်ပြီး နဂိုသတ်မှတ်ထားတဲ့ တာတာလစ်အက်ဆစ်ရဲ့ ဓာတုရှင်းလင်းချက်ကို သတ္တိရှိရှိ ဖြုတ်ချပစ်ခဲ့ပြီး အသွင်တူ တည်ဆောက်ပုံမတူတဲ့ တာတာလစ်အက်ဆစ်ရဲ့ ရလဒ်ကို ထုတ်ဖော်နိုင်ခဲ့တယ်။ အဲဒီနောက် Levulinic acid ကိုလည်း စမ်းသပ်နိုင်ခဲ့တယ်။ ပါစတာရဲ့အောင်မြင်မှု က ပြင်သစ်သိပ္ပံပညာရှင်တို့ရဲ့ အထူး ဂရုစိုက်ခြင်းကို ခံခဲ့ရတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ ပါစတာ ဟာ စထရပ်ဘတ်(Strasbourg) တက္ကသိုလ်မှာ ဓာတုဗေဒပါမောက္ခအဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့တယ်။

၁၈၅၆ ခုနှစ် နွေရာသီမှာ ပါစတာရဲ့နည်းနဲ့ လိုင်လီ(Lille)မြို့က အရက် ချက်စက်ရုံတွေကို ကယ်တင်နိုင်ခဲ့တယ်။ အဲဒီနည်းကို “ပါစတာပိုးသတ်နည်း” လို့ ခေါ်ဆိုခဲ့ကြတယ်။ ဒီနည်းကို ယနေ့ထက်တိုင် ဆေးပညာလောက၊ အရက်ချက် လုပ်ငန်းတွေမှာ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် သုံးစွဲနေဆဲဖြစ်တယ်။ အဲဒီနောက် ပါစတာက သူ့ရဲ့မျိုးစစ်တဲ့နည်းနဲ့ အန္တရာယ်နှုတ်ခမ်းဝဆီ ရောက်နေတဲ့ ပြင်သစ်ပိုးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းကိုလည်း ကယ်တင်နိုင်ခဲ့တယ်။

ဒီလိုကြီးမားတဲ့ အောင်မြင်မှုရဲ့ နောက်ကွယ်မှာ ပါစတာ ပေးဆပ်ခဲ့တဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်မှု၊ ဆင်းရဲပင်ပန်းမှုတွေ ခိုင်းနှိုင်းပြသဖို့ ခဲယဉ်းပါတယ်။ တစ်ဖက် က သူ့ကြိုးပမ်းမှုတွေ အောင်မြင်နေချိန်မှာ တစ်ဖက်က လောကဓံရဲ့ ထိုးနှက် တိုက်ခတ်မှုကို သူ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတယ်။

၁၈၆၅ ခုနှစ်မှာ သူ ချစ်တဲ့ သူ့ဖခင် ကွယ်လွန်သွားခဲ့တယ်။ တစ်နှစ် အကြာမှာ သူချစ်တဲ့ သူ့သမီး သေဆုံးသွားခဲ့တယ်။ သားကလည်း စစ်မြေပြင်မှာ ဆင်းရဲဒုက္ခအတိနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရတယ်။ အဲဒီအပြင် သူ့ရဲ့ မဟုတ်မမှန်သတင်းတွေ ပြောဆိုတာ ခံခဲ့ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ အလုပ်ကိုပဲ သူ အာရုံစိုက်ခဲ့တယ်။ တစ်နေ့ကို ၁၈ နာရီကြာ သူ အလုပ်လုပ်ခဲ့တယ်။ “အဆုံးမရှိနာကျင်ခြင်းတွေကို အလုပ်နဲ့ပဲ မေ့ပျောက်နိုင်တယ်” လို့ သူ ပြောခဲ့တယ်။

၁၈၆၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလမှာ ရုတ်တရက် သူ့ဦးနှောက်သွေးယို ခဲ့လို့ ကိုယ်တစ်ခြမ်း မလှုပ်နိုင်ခဲ့ဘူး။ မကျန်းမာတာတောင် အလုပ်လုပ်ဖို့ကို သူ မမေ့ခဲ့ဘူး။ ရောဂါအနည်းငယ် သက်သာလာပြီဆိုတာနဲ့ သူအလုပ် ပြန်ဆက် လုပ်ခဲ့တယ်။

နှစ်အတော်တန်အကြာမှာ ပါစတာက ကျောင်းသားလူငယ်တွေကို အောင်မြင်မှုအကြောင်း မျှဝေတဲ့အခါမှာ “ကျွန်တော့်ရည်မှန်းချက်ကို ဖြစ်မြောက်

mgyoe.com

စေတဲ့ လျှို့ဝှက်ချက်ကို ပြောရရင် အဲဒီလျှို့ဝှက်ချက်က ကျွန်တော်ရဲ့ ဇွဲလဲ့လဝီရိယပဲ ဖြစ်ပါတယ်” လို့ ပြောခဲ့တယ်။

အင်္ဂလန်သိပ္ပံပညာရှင် သောမတ်စ်ဟတ်စလီ (Thomas Huxley) က ပါစတာရဲ့ အောင်မြင်မှုကို ဒီလို တန်ဖိုးဖြတ်ခဲ့တယ်။

“၁၈၇၁ ခုနှစ် ပြင်သစ်က ဂျာမဏီကိုပေးတဲ့ စစ်လျော်ကြေးငွေက ဖရန်ဒွေ ငါးသိန်းဖြစ်တယ်။ ပါစတာရဲ့ တီထွင်မှုနဲ့ ဒီငွေကြေးကို အလျော်ပေးနိုင်ခဲ့ပါပြီ”

စိတ်ကူးအိပ်မက်ဆိုတာ လူတစ်ယောက်ရဲ့ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ရာ ဖြစ် တယ်။ လူတစ်ယောက်ရဲ့ လှုံ့ဆော်အား ဖြစ်တယ်။ လူ့ဘဝလမ်းက အရာရာ ချောမွတ်နေမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဆူးညောင့်ခလုတ် အနည်းအများနဲ့ ကြုံတွေ့မှာ ပါပဲ။ လောကမှာ သန်မာသူနဲ့ ပျော့ညံ့သူဆိုပြီး ကွဲပြားသွားတာဟာ သန်မာသူက ဘဝရဲ့စိန်ခေါ်မှုတွေကို တောင့်ခံပြီး “ငါ ဘယ်တော့မှ အရှုံးမပေးဘူး” လို့ ဟစ်ကြွေး လို့ ဖြစ်တယ်။ ပျော့ညံ့သူကတော့ “ထားလိုက်ပါ. . . ကံတရားပဲ. . . ဒီဒဏ်တွေ ငါ မခံနိုင်ဘူး” လို့ ဆိုပါတယ်။

ဘယ်တော့မှ အရှုံးမပေးတာဟာ ယုံကြည်မှုတစ်ခုပါ။ တင်းခံတဲ့ တောင်း ဆိုမှု တစ်ခုပါ။ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျန်းမာသူတစ်ဦးက “ငါ့မှာ ကျန်းမာတဲ့ခန္ဓာကိုယ် ရှိတယ်၊ ပျော်ရွှင်ခြင်းရှိတယ်” လို့ ပြောနိုင်သလို မသန်စွမ်းသူတစ်ဦးကလည်း “ငါ နှလုံးခုန်နေသေးသရွေ့ ငါ့ဘဝကို ငါ လက်မလွှတ် ဘူး” လို့ ဂုဏ်ယူစွာ ပြောနိုင်ပါတယ်။ လက်လွှတ်မယ်၊ အရှုံးပေးမယ်လို့ သင် စဉ်းစားတဲ့အခါ နေမင်းတစ်ပတ်လှည့်လာပြီ၊ ငါ့ဆီရောက်ဖို့ သိပ်မဝေးတော့ဘူးလို့ တွေးလိုက်ကြည့်ပါ။ ဒီအချိန်မှာ လက်လွှတ်ရင် အောင်မြင်မှုဆီ သင်ဘယ်တော့မှ အရောက်လှမ်းနိုင်တော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဇွဲရှိရှိ တင်းခံဖို့ ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ် အားပေးပါ။

ဟမ်ဖရီ ဒေဗီ (Humphry Davy)

“ရင်ထဲက စိတ်ကူးအိပ်မက်ကို လက်တွေ့ကျကျ လုပ်ဆောင်ပါ”

ဟမ်ဖရီဒေဗီဟာ စိတ်ဓာတ်ပြင်းပြသူ၊ အပြောအဟော ထက်သန်သူ၊ စမ်းသပ် လေ့လာမှု ကျွမ်းကျင်သူဖြစ်တယ်။ ငယ်ရွယ်စဉ်ကတည်းက ထူးခြားဆန်းကြယ်မှု တွေကို မကြာခဏ တီထွင်ဆန်းသစ်ခဲ့တာကြောင့် လူအများ အသိအမှတ်ပြုခံခဲ့ရတဲ့ ဓာတုပညာရှင်လည်း ဖြစ်တယ်။ သူဟာ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ချက်နဲ့ သိပ္ပံပညာ ရပ်ကို ပိုအဓိပ္ပာယ်လေးနက်စေခဲ့တယ်။ သိပ္ပံပညာရပ်ကို မြှင့်တင်ပြီး လူတွေအတွက် အကျိုးရှိတဲ့အလုပ်တွေကို လုပ်ဆောင်ခဲ့တယ်။

မွေးဖွားကြီးပြင်းပုံ

၁၇၇၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ ၁၇ ရက်နေ့မှာ ဟမ်ဖရီဒေဗီကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံ Penzance မြို့အနီးက ရွာတစ်ရွာမှာ မွေးဖွားခဲ့တယ်။ ဖခင်က ပန်းပုဆရာတစ်ဦး ဖြစ်တယ်။ ဒေဗီဟာ ကျောင်းနေစမှာ ဆိုးသွမ်းပြီး ကစားမက်သူ ဖြစ်တယ်။ သူ့အင်္ကျီ အိတ်ကပ် နှစ်ဘက်ထဲက တစ်ဘက်မှာ ငါးမျှားကိရိယာတွေနဲ့ ပြည့်နေတတ်ပြီး ကျန်တစ်ဘက်မှာ အိမ်နဲ့ မနီးမဝေးမှာရှိတဲ့ သတ္တုတွင်းက ကောက်ယူခဲ့တဲ့ သတ္တု ရိုင်းတွေနဲ့ ပြည့်နေတတ်တယ်။

မူလတန်းပြီးချိန်မှာ ဖခင်က သူ့ကို Penzanceမြို့မှာရှိတဲ့ အဘိုးအဘွား အိမ်ပို့ပြီး မြို့မှာပဲ ကျောင်းတက်စေခဲ့တယ်။ မြို့မှာနေရင်း ဆန်းသစ်တဲ့အရာ တစ်ခုက သူ့ကို အရမ်းဆွဲဆောင်ခဲ့တယ်။ အဲဒီအရာက ဆရာဝန်တွေ ဆေးစပ်ချိန်မှာ အရာဝတ္ထုတွေ ခြပ်ပြုပြီး ထူးဆန်းတဲ့ပြောင်းလဲမှုတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာပဲဖြစ်တယ်။ အဲဒီနောက်မှာ ဒေဗီဟာ အိမ်ပြန်ရောက်တိုင်း ထပ်ခိုးပေါ် ပုန်းအောင်းပြီး ဖန်ခွက်၊ ပန်းကန်စတဲ့ အသုံးအဆောင်တွေနဲ့ ဆရာဝန်တွေလို စမ်းသပ်မှုတွေ စလုပ်တော့ တယ်။ စမ်းသပ်နေတုန်း ပြဿနာတွေ တက်ခဲ့လို့လည်း အဘိုးရဲ့ အဆူအဆဲကို မကြာခဏ ခံခဲ့ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒါတွေဟာ ဓာတုဗေဒကို စိတ်ဝင်စားမိတဲ့ သူ့ စိတ်ဝင်စားမှုကို မလျော့ပါးစေခဲ့ပါဘူး။ ဒါ့အပြင် သိပ္ပံပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်ချင်တဲ့ သူ့ရဲ့ စိတ်ကူးအိပ်မက်ကိုပါ မွေးဖွားပေးခဲ့ပါတယ်။

၁၇၉၄ ခုနှစ်မှာ ဒေဗီဖခင် ကွယ်လွန်သွားခဲ့လို့ အိမ်ရဲ့စားဝတ်နေရေး ပိုကျပ်တည်းခဲ့တယ်။ စားဝတ်နေရေးကို ဖြေရှင်းဖို့ သားအကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ ဒေဗီကို Borlase လို့ အမည်ရတဲ့ ဆရာဝန်တစ်ဦးဆီ လွတ်ပြီး တောက်တိုမယ်ရအလုပ်တွေ လုပ်စေခဲ့တယ်။ ဒီအလုပ်က ဒေဗီအတွက် အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်ခဲ့တယ်။

ဆရာဝန်ကိုကူရင်း၊ လူနာတွေကိုပြုစုရင်း တစ်ဘက်ကလည်း ဆေးစပ်တဲ့ အလုပ်ကို သူ နေ့တိုင်းလုပ်ခဲ့ရတယ်။ ဓာတုပစ္စည်းကိရိယာတွေကို သူ တကယ့် လက်တွေ့ ကိုင်တွယ်စမ်းသပ်ခွင့် ရခဲ့တယ်။ ဒီလိုအချိန်မျိုးမှာမှ ကိုယ့်ရဲ့ဗဟုသုတတွေ မလုံလောက်သေးကြောင်း သူ သိပြီး ကြိုးစားသင်ယူခဲ့တယ်။ အချိန်ရတာနဲ့ Antoine Lavoisier ရဲ့ “ဓာတုမိတ်ဆက်စာအုပ်” တွေကို သူ ရှာဖတ်ခဲ့တယ်။ စာအုပ်ကောင်းတွေကို သူ မရရအောင် ငှားပြီး ဆာလောင်ငတ်မွတ်တဲ့ပုံစံနဲ့ စာတွေ ကို သူ ဖတ်ခဲ့တယ်။ ပညာရှိသူတွေထံ သူ ချည်းကပ်ခဲ့တယ်။ ၄ နှစ်သား တောက်တို မယ်ရအဆင့်ကနေ သူ့ရဲ့အသိဉာဏ်တွေ၊ ဗဟုသုတတွေ တိုးသထက် တိုးလာ ခဲ့တယ်။ စိတ်ကူးအိပ်မက်အတွက် ဘယ်လိုပတ်ဝန်းကျင်မှာပဲ ရှင်သန်ရ ရှင်သန်ရ သူ ကြိုးစားခဲ့တယ်။ အသိပညာတွေကို စုဆောင်းခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့စိတ်ကူးအိပ်မက်က သူ့ရဲ့ကြိုးစားမှုအောက်မှာ တဖြည်းဖြည်း အကောင်အထည် ပေါ်စ ပြုလာခဲ့တယ်။

၁၇၉၈ ခုနှစ်မှာ မိတ်ဆွေတစ်ဦးရဲ့ မိတ်ဆက်ပေးမှုနဲ့ Bristolမြို့ကို သူ ရောက်လာခဲ့တယ်။ Dr. Thomas Beddoes ဖွင့်ထားတဲ့ အငွေ့ကုထုံး သုတေသန စမ်းသပ်ခန်းမှာ သူ အလုပ်လုပ်ခဲ့တယ်။ Dr. Beddoes ဆီကနေ သူ သင်ယူချင်တဲ့ ဆေးပညာ၊ လက်တွေ့စမ်းသပ်မှုတွေ သင်ယူတဲ့ အခွင့်အရေးရခဲ့တာကြောင့် ဒေဗီ

အပျော်ကြီး ပျော်ခဲ့ပါတယ်။

အလုပ်အတူ တွဲလုပ်ပြီး သိပ်မကြာခင်မှာ ဒေဗီရဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်မှု ကျွမ်းကျင်မှုကို Dr.Beddoes တွေ့လာခဲ့တယ်။ ဒေဗီဟာ ရှေ့ဆက် အလားအလာ ရှိသူတစ်ဦး ဖြစ်တာကြောင့် သူ့ကို ကျောင်းဆက်တက်ပြီး ဆေးပညာသင်ယူဖို့ ကုန်ကျငွေစရိတ်ကိုလည်း ထောက်ပံ့မယ့်အကြောင်း Dr. Beddoes က အကြံ ပေးခဲ့တယ်။

ဒီလိုအချိန်မျိုးမှာ ဓာတုဗေဒအပေါ်မှာပဲ ဒေဗီရဲ့ စိတ်ဝင်စားမှုက ပိုနက် ရှိုင်းလာခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ဓာတုဗေဒကိုပဲ တစိုက်မတ်မတ် သုတသနပြုဖို့ ဆုံးဖြတ် လိုက်တယ်။ Dr.Beddoes ရဲ့ အကြံပေးချက်ကို သူ အားနာစွာနဲ့ ငြင်းပယ်ခဲ့ပါတယ်။

၁၇၉၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလမှာ နိုက်ထရပ်စ်အောက်ဆိုက် (Laughing gas) ကို တွေ့ရှိခဲ့လို့ ဒေဗီရဲ့ နာမည် လူသိများလာခဲ့တယ်။ တချို့က ဒါကို အဆိပ်ရှိတဲ့ အငွေ့လို့ ထင်ကြတယ်။ Dr.Beddoes က ဒီအငွေ့နဲ့ သွက်ချာပါဒရောဂါကို ကုသ နိုင်တယ်လို့ ဆိုခဲ့တယ်။ သေချာတဲ့ အဖြေတစ်ခုကို မရခဲ့သေးတာကြောင့် ဒေဗီဟာ ဒီအငွေ့နဲ့ သူ့ကိုယ်တိုင် စမ်းသပ်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ ဒီလိုအပြုအမူက အလွန် အန္တရာယ်များကြောင်း မိတ်ဆွေတွေက တားမြစ်ခဲ့ပေမယ့် အရာမရောက်ခဲ့ဘူး။ စူးစမ်းရဲတဲ့ သတ္တိက ဒေဗီကို ချက်ချင်း စမ်းသပ်မှုတွေ ပြုလုပ်စေခဲ့တယ်။

ကိုယ်တိုင် စမ်းသပ်တဲ့ အတွေ့အကြုံနဲ့ ဒီဓာတ်ငွေ့ဟာ လိုအပ်တာထက် ပိုမရွံ့မိဖို့လိုကြောင်း သူ သိလိုက်တယ်။ အငွေ့ပမာဏ အနည်းငယ်နဲ့ ခွဲစိတ် ကုသမှုမှာ ထုံဆေးအဖြစ်လည်း သုံးနိုင်ကြောင်း သူ သိလိုက်တယ်။ ဒေဗီရဲ့ နာမည် ဟာ ဒီ Laughing gas နဲ့ ပိုကျော်ကြားလာခဲ့တော့တယ်။ လူအများက သူ့ကို သူ့ထက်ငါ အလျင်စလို လာရောက်မိတ်ဆက်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီအချိန်တုန်းက ဒေဗီရဲ့ အသက်ဟာ ၂၂ နှစ်အရွယ် ဖြစ်တယ်။

၁၈၀၁ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းမှာ မိတ်ဆွေတချို့ရဲ့ အကြံပြုထောက်ခံမှုနဲ့ Royal Association of Popular Science မှာ သူ့အလုပ်ရခဲ့တယ်။ သိပ္ပံပညာရှင် Benjamin Thompson က ဒေဗီရဲ့ အရည်အချင်းကို သိပြီး အရွယ်လည်း ရှိသေးတာကြောင့် ဒေဗီကို ဓာတုဗေဒလက်ထောက်ဆရာအဖြစ် ခန့်အပ်ခဲ့တဲ့အပြင် စမ်းသပ်ခန်းကို လည်း ကွပ်ကဲစေခဲ့တယ်။

သိပ်မကြာခင်မှာပဲ ဒေဗီရဲ့ ပြည့်ဝတဲ့ အရည်အချင်း၊ အသိပညာတို့ကြောင့် Benjamin Thompson ရဲ့ အလေးပေးခြင်းကိုခံရပြီး ၆ ပတ်အကြာမှာ တွဲဖက်

ပါမောက္ခ ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ ဒုတိယနှစ်မှာ ပါမောက္ခဖြစ်ခဲ့ပြီး ဒုတိယအကြိမ် ခန့်အပ်ခြင်းခံရတဲ့ ဓာတုဗေဒပါမောက္ခ ဖြစ်ခဲ့တယ်။

ဒေဗီရဲ့အသိဉာဏ်ပညာ၊ သင်ပြမှုတို့ကြောင့် သူ့အတန်းမှာ သင်ယူသူတွေ နဲ့ အမြဲပြည့်ခဲ့တယ်။ သင်ယူသူတွေရဲ့ စိတ်အားထက်သန်မှုတွေက ဒေဗီကို များစွာ အားဖြစ်စေခဲ့ပြီး ဓာတုဗေဒသုတေသနလုပ်ငန်းကို သူ ပိုအားသွန်ခွန်စိုက် လေ့လာ စမ်းသပ်ခဲ့ပါတယ်။

ဒေဗီဟာ မနက်စောစောထပြီး မနက်စာမစားမီ ၂ နာရီကြာ စာဖတ်ခြင်း၊ စာရေးခြင်းကို ပြုလုပ်ပါတယ်။ အဲဒီနောက် စမ်းသပ်ခန်းမှာ မနက် ၁၀ နာရီကနေ ညနေ ၄ နာရီထိ လေ့လာဆန်းစစ်မှုတွေ ပြုလုပ်ပြီး ညအချိန်မှာ ဟောပြောပို့ချတာ ဒါမှမဟုတ် တခြားလှုပ်ရှားမှုတွေမှာ ပါဝင်တာမျိုးနဲ့ ဘဝကို ဖြတ်သန်းခဲ့ပါတယ်။

အောင်မြင်မှုနဲ့ ကျော်ကြားမှုက ကြိုးစားနေသူတစ်ယောက်ဆီ တဖြည်းဖြည်း ချဉ်းကပ်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၂ နှစ်တာကာလအတွင်းမှာ ဒေဗီဟာ လျှပ်စစ်ဓာတု (Electrochemical)၊ အက်စစ်ရဲ့ဟိုက်ထရိုဂျင်ဖွဲ့စည်းပုံ၊ အိုင်အိုဒင်းကို ရှာဖွေတွေ့ရှိခြင်း၊ သတ္တုတွင်းသုံး ဘေးကင်းမီးအိမ်ကို တီထွင်ခြင်း၊ လျှပ်ကူးမီးခွက် (Arc lamp) ကို တီထွင်ခြင်း စတဲ့ တီထွင်ဖန်တီးမှုတွေ ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၈၀၃ ခုနှစ်မှာ The Royal Society အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် သတ်မှတ်ခံရပြီး ၁၈၀၇ ခုနှစ်မှာ The Royal Society ရဲ့ အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ ၁၈၂၀ ပြည့်နှစ်မှာ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တင်မြောက်ခြင်း ခံခဲ့ရတယ်။ ၁၈၂၆ ခုနှစ်မှာ နာမကျန်းဖြစ်ပြီး ၁၈၂၉ ခုနှစ် အသက် ၅၁ နှစ်အရွယ်မှာ ဆွီဒေန်နိုင်ငံ ဂျနီဗာမြို့မှာ ကွယ်လွန်ခဲ့ပါတယ်။

အောင်မြင်မှုအတွက် လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ဖို့လည်း လိုအပ်ပါတယ်။

Wilson က ပြောတယ် “စိတ်ကူးအိပ်မက်က ကျွန်တော်တို့ကို ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်စေတယ်။ အောင်မြင်သူတိုင်းဟာ စိတ်ကူးအိပ်မက်ရှင်တွေ ဖြစ်ကြတယ်။ ဆောင်းတွင်းမိုးဖိုဘေးမှာ၊ မိုးတွင်း မိုးလေတွေကြားမှာ အနာဂတ်ကို စိတ်ကူးပုံဖော် ကြတယ်။ တချို့က စိတ်ကူးအိပ်မက်ကို ဝေးလွင့်ပျောက်ဆုံးစေတယ်။ တချို့က စိတ်ကူးအိပ်မက်ကို ပြုစုပျိုးထောင်တယ်၊ ဂရုစိုက်တယ်၊ အခက်အခဲ အတားအဆီး ကို ကျော်ဖြတ်ပြီး မျှော်လင့်ခြင်းအလင်းကို ဆွဲငင်ယူတယ်။ မျှော်လင့်ခြင်းအလင်းက ကိုယ့်စိတ်ကူးအိပ်မက်တွေ တကယ်ဖြစ်မယ်လို့ ယုံကြည်သူတွေရဲ့ ရှေ့မှောက်ကို မဖြစ်မနေ အရောက်လာပါတယ်” လို့ ပြောခဲ့တယ်။

အောင်မြင်မှုကို ဆွတ်ခူးချင်ရင် အာရုံစူးစိုက်ပြီး ဘာဖြစ်ဖြစ် တောင့်ခံမယ်

ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို အရင်မွေးမြူသင့်တယ်။ ကိုယ်လုပ်မယ့်အလုပ်ကို အာရုံစိုက်မှ အောင်မြင်မှုဆီ သင် ခြေလှမ်းနိုင်မှာဖြစ်တယ်။ အာရုံစိုက်မှ ရှေ့ဆက်မယ့်သတ္တိကို ဖြစ်စေတယ်။ အာရုံစိုက်မှ အခက်အခဲရှေ့မှာ သင်ဟာ သူရဲကောင်းတစ်ဦးလို မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်နိုင်မှာ ဖြစ်တယ်။

လူတိုင်းမှာ စိတ်ကူးအိပ်မက်တွေ ရှိကြတယ်၊ ရည်မှန်းချက်တွေ ရှိကြ တယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီစိတ်ကူးအိပ်မက်တွေကို ဘယ်လိုအကောင်အထည်ဖော်မလဲ ဆိုတာ အဓိက ဖြစ်တယ်။ ဒါပင်ချီ နေ့တိုင်း ကြက်ဥဆွဲတာဟာ လျှောက်ဆွဲခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျန်းချိန်မှာတောင် သူဟာ လက်တွေ့ကျကျ အာရုံစူးစိုက်ပြီး ပန်းချီ ဆွဲကျင့်ခဲ့တယ်။ အဖော်မဲ့အထီးကျန်တာကို အံ့တုခဲ့တယ်။ တောင့်ခံခဲ့တယ်။ အပင်ပန်းခံပြီး ကိုယ့်ရဲ့ မပြည့်ဝမှုတွေကို ဖြည့်ဆည်းလေ့ကျင့်ခဲ့တယ်။ နောက်ဆုံးမှာ ထင်ရှားကျော်ကြားတဲ့ ပန်းချီဆရာတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့တယ်။ စိတ်ကူးအိပ်မက်သာရှိပြီး လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှု မရှိခဲ့ရင် အဲဒီစိတ်ကူးအိပ်မက်ဟာ တရေးနိုးရင်ပျောက်တဲ့ အိပ်မက်ပဲဖြစ်ပါတယ်။

ဟယ်လင်ကယ်လာ (Helen Keller)

“နိုင်မြဲတဲ့ငွေ့နဲ့ စိတ်ကူးအိပ်မက်ကို ရေးဆွဲမယ်”

ဟယ်လင်ကယ်လာက အလင်းမမြင်၊ အသံမကြားတဲ့ အမှောင်လောကမှာသာ စမ်းတဝါးဝါး ရှင်သန်ခဲ့ရသူ ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့ရဲ့ မဆုတ်မနစ် ဇွဲလုံ့လနဲ့ အရှုံးမပေးတဲ့စိတ်ဓာတ်က ထူးဆန်းအံ့ဩမှုတွေကို ဖန်ဆင်းပေးခဲ့ပါတယ်။

မွေးဖွားကြီးပြင်းပုံ

၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့ ညနေမှာ ဟယ်လင်ကယ်လာဟာ အိပ်စက်ရင်းနဲ့ ကွယ်လွန်သွားခဲ့တယ်။ သူ ကွယ်လွန်ချိန် အသက် ၈၇ နှစ် ဖြစ်ပါတယ်။ ကယ်လာဟာ မွေးဖွားပြီး ၁၉ လသားအရွယ်တည်းက မျက်မမြင်၊ ဆွံ့အ၊ နားမကြားသူ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဒါတောင် သူ့တစ်သက်ကို ထူးခြားဆန်းကြယ်မှုအပြည့်နဲ့ ဖြတ်သန်းခဲ့ပါတယ်။

ဟယ်လင်ကယ်လာကို ၁၈၈၀ ပြည့်နှစ် အမေရိကန်နိုင်ငံ အလာဘားမား ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းက သပ်စ်ကမ်ဘီယ(Tuscumbia)ဆိုတဲ့မြို့မှာ မွေးဖွားခဲ့တယ်။ သူ တစ်နှစ်ခွဲသားအရွယ်မှာ အပြင်းဖျားနာခဲ့လို့ မျက်မမြင်၊ နားမကြားသူ ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ စကားပြောနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်လည်း ဆုံးရှုံးခဲ့တယ်။

mgyoe.com

အဲဒီလို အမှောင်ဘဝ အထီးကျန်ကမ္ဘာထဲမှာ ဖြတ်သန်းရင်း စာဖတ်၊ စကားပြောတဲ့ အလုပ်ကို သူ သင်ယူတတ်မြောက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီနောက် ထူးကဲတဲ့အဆင့်နဲ့ ရက်ဒ် ကလစ်ဖ်ကောလိပ်ကနေ ဘွဲ့ရခဲ့တယ်။ သူဟာ စာပေကျမ်းဂန်နဲ့စပ်သူ ဖြစ်တဲ့အပြင် အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ဂျာမဏီ၊ လက်တင်၊ ဂရိ စတဲ့ ဘာသာစကား ၅ မျိုးတတ်တဲ့ နာမည်ကြီး စာရေးဆရာ၊ ပညာရေးပညာရှင် ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံနဲ့ ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်ကို သူ လှည့်လည်ပြီး မျက်မမြင်ကျောင်းတွေအတွက် ရန်ပုံငွေ ရှာခဲ့တယ်။ သူ့တစ်ဘဝလုံးကိုလည်း မျက်မမြင်သူတွေအတွက် လူမှုဖူလုံရေး အထောက်အပံ့နဲ့ ပညာရေးမှာ ပေးဆပ်ခဲ့တယ်။ နိုင်ငံတကာက ပြည်သူလူထုရဲ့ အားပေးထောက်ခံမှုကို သူ ရခဲ့သလို နိုင်ငံတော်တော်များများက ချီးမြှင့်တဲ့ ဆုကိုလည်း လက်ခံရရှိခဲ့တယ်။

ဆွဲအနားမကြားသူတစ်ယောက်အတွက် အမှောင်လောကကို ဖယ်ရှားပြီး အလင်းဆီရောက်နိုင်ဖို့ အရေးကြီးဆုံးအချက်က စာတတ်ဖို့ပဲဖြစ်တယ်။ စာတတ်ရာ ကနေ စာဖတ်တတ်ဖို့အထိ သာမန်လူထက် အင်အား ပိုစိုက်ထုတ်ရမယ်ဆိုတာ ကို ကယ်လာ သိခဲ့တယ်။ သူဟာ လက်ညှိုးကို အသုံးပြုပြီး ဆရာမ Anne Sullivan ရဲ့နှုတ်ခမ်းကို ထိပြီး လည်ချောင်းရဲ့ တုန်ခါမှု၊ နှုတ်ခမ်းရဲ့ လှုပ်ရှားမှုနဲ့ မျက်နှာ အမူအရာကို သင်ယူခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒါတွေဟာ အတိအကျ မဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ စကားလုံးတစ်ခု ဒါမှမဟုတ် စကားတစ်ခွန်းကို ကောင်းစွာ အသံထွက်နိုင်ဖို့ ကယ်လာ အကြိမ်ကြိမ် လေ့ကျင့်ခဲ့တယ်။ အရှုံးရှေ့မှာ သူ ဒူးမထောက်ခဲ့ပါဘူး။

၇ နှစ် ကျောင်းစနေတဲ့အရွယ်ကနေ ရက်ဒ်ကလစ်ဖ်ကောလိပ်မှာ ကျောင်း ပြီးတဲ့အထိ ၁၄ နှစ်အတွင်း ကယ်လာဟာ ဆွေမျိုးသားချင်း၊ မိတ်ဆွေအပေါင်း အသင်းနဲ့ ကျောင်းနေဖက်တွေဆီ စာတွေ အမြဲရေးပို့ခဲ့တယ်။ ရေးတဲ့စာတွေထဲမှာ သူ ကြားရတဲ့အရာတွေ ဒါမှမဟုတ် သူ့ခံစားချက်တွေ ဒါမှမဟုတ် သူ နားထောင် ရတဲ့ ပုံပြင်တွေကို စိတ်ဝင်တစား ရေးသားထားတယ်။

သူ့ကောလိပ်တက်စက ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်တော်တော်များများမှာ မျက်မမြင် စာအုပ် မရှိခဲ့ပါဘူး။ တစ်ယောက်ယောက်က စာအုပ်ပါအကြောင်းအရာကို သူ လက်ပေါ် ချရေးပေးရတယ်။ ဒါကြောင့် ပညာသင်ယူဖို့ တခြားကျောင်းသားတွေ ထက် အချိန်တွေ သူ ပိုပေးခဲ့ရတယ်။ တခြားကျောင်းသားတွေ ကျောင်းဝင်းပြင်ပမှာ ကစားပျော်ပါးနေချိန် သူက စာသင်ခန်းထဲမှာပဲ စာတွေကို ကြိုးစားသင်ယူ နေခဲ့ရပါတယ်။

mgyoe.com

အမှောင်ထဲကနေ ကယ်လာ လျှောက်လှမ်းထွက်ပြီး ပညာရေးမှာ ထူးချွန် ထက်မြက်သူ ဖြစ်ခဲ့တာက သူ့ကိုယ်တိုင်ကြိုးစားမှုအပြင် ဆရာမ Sullivan ရဲ့ သင်ပြမှုကြောင့်လည်း ပါပါတယ်။ ကယ်လာက “ကျွန်မတို့အိမ်ကို ဆရာမ Sullivan ရောက်လာတဲ့နေ့ဟာ ကျွန်မတစ်သက်တာရဲ့ အရေးပါဆုံး နေ့တစ်နေ့ပါပဲ။ သူ့ကြောင့် ကျွန်မရဲ့ စိတ်ဓာတ်ခွန်အားတွေ တိုးမြှင့်ခဲ့ပါတယ်” လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဆရာမ Sullivan က ကယ်လာကို စာတတ်အောင် သင်ပေးခဲ့တယ်။ အရာဝတ္ထု တိုင်းရဲ့အမည်ကို သိစေခဲ့တယ်။ ပြီးတော့ “မေတ္တာတရား” ဆိုတဲ့ စကားလုံးရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း သိအောင် သင်ပေးခဲ့ပါတယ်။

ကယ်လာဟာ ငယ်ငယ်က အပြင်းဖျားနာပြီးနောက် မှန်တေတေ၊ ရှိုင်းစိုင်း စိုင်းနေတတ်သူ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ ပညာတတ် ယဉ်ကျေးသူတစ်ဦး ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ ဒီလိုထူးခြားဆန်းကြယ်မှုထဲမှာ သူ့ကိုသင်ပြတဲ့ ဆရာမရဲ့အားထုတ်မှု ပေးဆပ်မှုတွေလည်း ပါပါတယ်။ ဆရာမ Sullivan ဟာ ကယ်လာကို ဘာပဲ သင်ပေးသင်ပေး ကောင်းတဲ့ပုံပြင်နဲ့ ဥပမာပေး သင်ကြားသလို ကဗျာတစ်ပုဒ်နဲ့ လည်း ရှင်းပြတတ်တယ်။ သူဟာ အတွေ့အကြုံပြည့်ဝတဲ့ ဆရာမတစ်ဦးဖြစ်တာ ကြောင့် ကယ်လာကို အခန်းထဲ ပိတ်လှောင်ထားတာမျိုး၊ ကြက်တူရွေး နှုတ်တိုက် ရွတ်သလိုမျိုး သင်မပေးခဲ့ပါဘူး။

ကယ်လာဟာ ခိုင်မြဲတဲ့ဖွဲ့နဲ့ ကိုယ့်ခန္ဓာချို့ယွင်းမှု၊ စိတ်ဓာတ်ချို့ယွင်းမှုကို အံ့တုခဲ့တယ်။ မြင်းစီး၊ နှင်းလွှာလျှောစီး၊ စစ်တုရင်ထိုးတာတွေ သင်ယူပြီး ဘဝကို ကျေကျေနပ်နပ် ဖြတ်သန်းခဲ့တယ်။ ပြဇာတ်တွေကို သူ ခုံမင်ခဲ့တယ်။ ရှေးဟောင်း ပြတိုက်တွေ လှည့်လည်ကြည့်ရှုရတာကို သူ နှစ်သက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီထဲကနေ သင်ယူ နိုင်တာတွေကို သူ သင်ယူခဲ့တယ်။ ကယ်လာဟာ အသက် ၂၁ နှစ် အရွယ်မှာ ဆရာမနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး သူ့ရဲ့ပထမဆုံးစာအုပ်ဖြစ်တဲ့ “The Story of My Life” စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့တယ်။ နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကျော်အတွင်း စာအုပ်ပေါင်း ၁၄ အုပ်ကို သူ ရေးသားထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့တယ်။

ကယ်လာဟာ ဘဝရဲ့စိန်ခေါ်မှုကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတယ်။ ချစ်ခြင်းမေတ္တာနဲ့ လောကကြီးကို သူ ပွေ့ဖက်ခဲ့တယ်။ လူတကာ အံ့ဩရလောက်တဲ့ စိတ်ဓာတ်ခွန်အား နဲ့ အခက်အခဲတွေကို သူ တွန်းလှန်နိုင်ခဲ့တယ်။ အမှောင်ထဲကနေ လူ့ဘဝရဲ့အလင်း ကို သူရှာဖွေ တွေ့ရှိခဲ့တယ်။ အဲဒီနောက် ကြင်နာတဲ့လက်အစုံကို ကမ္ဘာတစ်ခွင်ဆီ သူ ဆန့်ထုတ်ခဲ့တယ်။

စိတ်ကူးအိပ်မက် မရှိသူက ဘဝဟာ ဆင်းရဲပင်ပန်းလွန်းတယ်၊ လျှောက်လှမ်းစရာ လမ်းမရှိဘူးလို့ ထင်တတ်ကြတယ်။ စိတ်ကူးအိပ်မက်ရှိသူက ကမ္ဘာကုန်ကျယ်သရွေ့ စိတ်ကူးအိပ်မက်ကို ဖြန့်ကျက်တယ်။ နည်းလမ်းတချို့၊ လမ်းကြောင်းတချို့နဲ့ ကိုယ့်ကြိုးစားအားထုတ်မှုကို အရင်းစိုက်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်တယ်။ စိတ်ကူးအိပ်မက်ရဲ့ အလေးနက်ဆုံး အဓိပ္ပာယ်က လူတွေကို ဦးတည်ရာတစ်ခု ရှိစေတယ်၊ ပစ်မှတ်တစ်ခု ရှိစေတယ်။ ဘဝလမ်းကြောင်းပေါ်မှာ လူတွေကို မရေမရာ ဝေဝေဝါးဝါး မဖြစ်စေဘူး။ စိတ်ကူးအိပ်မက်က လူကို ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်စေတယ်။ လူတွေ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်ခြင်းကလည်း စိတ်ကူးအိပ်မက်ကို လက်တွေ့ကျကျ မဖြစ်မနေ အကောင်အထည်ဖော်လို့ပဲ ဖြစ်တယ်။

1. Introduction
2. Methodology
3. Results
4. Discussion
5. Conclusion

အခန်း | J

မိမိတို့သည် နေ့စဉ် နေထိုင်ရာတွင် အသုံးပြုနေသော စာအုပ်များကို စိစစ်ကြည့်ရှုရန် အရေးကြီးပါသည်။ စာအုပ်များကို ရောင်းချခြင်း၊ ချွတ်ချက်များ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ နှစ်စဉ် စစ်ဆေးခြင်း စသည်တို့ကို ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

စာအုပ်များကို ရောင်းချခြင်းသည် စာအုပ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် အထောက်အကူပြုပါသည်။ စာအုပ်များကို ချွတ်ချက်များ ပြင်ဆင်ခြင်းသည် စာအုပ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် အထောက်အကူပြုပါသည်။

စာအုပ်များကို နှစ်စဉ် စစ်ဆေးခြင်းသည် စာအုပ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် အထောက်အကူပြုပါသည်။ စာအုပ်များကို ရောင်းချခြင်း၊ ချွတ်ချက်များ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ နှစ်စဉ် စစ်ဆေးခြင်း စသည်တို့ကို ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

လူက တခြားလူကြောင့် အလဲထိုး အဖြိုခံရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ်ကိုယ် တိုင်ကြောင့် လဲပြိုရတာပါ။ အောင်မြင်မှုကို လိုချင်ရင် ကိုယ်ဟာ အသုံးကျသူ တစ်ယောက်၊ လုပ်နိုင်သူတစ်ယောက်ဆိုတာကို ယုံကြည်ရတယ်။ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်ခြင်းက စိတ်ဓာတ်အင်အားကို ဖြစ်စေတယ်။ ဘယ်အရာကိုမဆို ရင်ဆိုင် ရဲတယ်။ တကယ်လို့ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုမရှိရင် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ပြီး ရှေ့တိုးဖို့ အင်အားလည်းရှိမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီလို တွန့်ဆုတ်နေတဲ့ ကိုယ့်ပုံစံကို မြင်ယောင် ကြည့်ပါ။ မိမိကိုယ်ကို လက်လွတ်၊ စွန့်လွှတ်နေသူတစ်ဦးက ကိုယ့်ဘဝကို ဘယ်လို ထိန်းကျောင်းမလဲ၊ အောင်မြင်မှုကို ဘယ်လိုဆွတ်ခူးယူနိုင်မလဲ။

ရော်နယ်ရောင် (Ronald Reagan)

“မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုကို စွဲစွဲမြဲမြဲ လက်ကိုင်ထားပါ”

ရော်နယ်ရောင်က အမေရိကန်နိုင်ငံရဲ့ ၄၀ နဲ့ ၄၁ ဦးမြောက် သမ္မတ ဖြစ်တယ်။ သမ္မတသမိုင်းမှာ အသက်ကြီးမှ သမ္မတဖြစ်သူဖြစ်ခဲ့ပြီး သူဟာ သရုပ်ဆောင်ဘဝ ကနေ သမ္မတဖြစ်လာခဲ့တဲ့ တစ်ဦးတည်းသော သမ္မတ ဖြစ်တယ်။

မွေးဖွားကြီးပြင်းပုံ

အမေရိကန်နိုင်ငံရဲ့ ၄၀ ယောက်မြောက် သမ္မတ ရောင်ဟာ ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ် ယုံကြည်မှုပြည့်ဝသူ ဖြစ်တယ်။ သမ္မတမဖြစ်ခင်မှာ သူဟာ နာမည်သိပ်မကျော် ကြားတဲ့ သရုပ်ဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့ရဲ့ရည်မှန်းချက်က သမ္မတတစ်ဦး ဖြစ်ဖို့ဖြစ်ပြီး လုပ်နိုင်မယ်လို့လည်း သူ့ကိုယ်သူ ယုံကြည်ခဲ့သူဖြစ်တယ်။ သာမန် သရုပ်ဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်သော်ငြားလည်း ရောင်ဟာ သမ္မတလုပ်ဖို့ ရည်ရွယ်ခဲ့ ပါတယ်။

ရောင်ဟာ အသက် ၂၂ နှစ်ကနေ အသက် ၅၄ နှစ်အထိ တီဗွီမှာ အားကစားသတင်း ကြေညာသူ လုပ်ရာကနေ ဟောလိဝုဒ်မှာ ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင် လုပ်ခဲ့တယ်။ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်မှာ သူဟာ အစိမ်းသက်သက် ဖြစ်တယ်။ သူဟာ

လူလတ်ပိုင်း၊ လူကြီးပိုင်းအရွယ်တွေမှာ အနုပညာလောကမှာပဲ ကျင်လည်နေခဲ့ရလို့ နိုင်ငံရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘာအတွေ့အကြုံမှလည်း မရှိခဲ့ပါဘူး။ တကယ်လို့ အနုပညာနယ်ပယ်ကနေ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်ကို သူ ပြောင်းမယ်ဆိုခဲ့ရင်တောင် ဒါဟာ အဟန့်အတားကြီးတစ်ခု ဖြစ်စေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရှိရင်းစွဲ တည်မြဲရေးဝါဒ (Conservatism) နဲ့ ရီပတ်ပလစ်ကန်ပါတီ (Republican Party) ဝင် တချို့က သူ့ကို ကယ်ရီးဖိုးနီးယားပြည်နယ်အစိုးရ ဝင်ရွေးဖို့ တိုက်တွန်းတဲ့အခါ ရေဂင်က ဒါ အခွင့်ကောင်း အခါကောင်း ရောက်လာပြီလို့ တွေးတောပြီး အနုပညာနယ်ပယ်ကို စွန့်ခွာခဲ့ပါတယ်။

ရေဂင်ဟာ ဆင်းရဲသားမိသားစုက မွေးဖွားခဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ နှစ်တော်တော်ကြာ ကြိုးပမ်းရုန်းကန်ပြီးမှ သမ္မတဖြစ်လာခဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ သူဟာ လူလတ်ပိုင်းအရွယ်မှာ အသက်ကယ်သမားအဖြစ် ၇ နှစ်ကြာ လုပ်ခဲ့ဖူးပြီး လူအသက်ပေါင်း ၇၇ ဦးကို ကယ်တင်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

၁၉၃၂ ခုနှစ်မှာ ယူရီကာကောလိပ်ကနေ စီးပွားရေးဘာသာရပ်နဲ့ သူ ကျောင်းပြီးခဲ့တယ်။ ကျောင်းမှာ ကျောင်းသားအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လုပ်ခဲ့ဖူးတဲ့သူမှာ ခေါင်းဆောင်အရည်အချင်း ရှိကြောင်း သိသာစေခဲ့ပါတယ်။

၁၉၃၀ ပြည့်နှစ် အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ စီးပွားရေးကပ်ဆိုက်ခဲ့လို့ ရေဂင်ဟာ သူ ရထားတဲ့ဘွဲ့နဲ့ အလုပ်ရှာမရ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် အသံလွှင့်နဲ့ သရုပ်ဆောင်အလုပ်ကို သူ ရွေးခဲ့တာဖြစ်တယ်။ သူ့ရဲ့ပထမဆုံးရုပ်ရှင်ကားက ၁၉၃၇ ခုနှစ်မှာ ရိုက်ကူးခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်ထိ အနုပညာနယ်ပယ်မှာပဲ သူကျင်လည်ခဲ့တယ်။

ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်ဖြစ်သည့်တိုင် ရေဂင်ဟာ နာမည်ကြီး သရုပ်ဆောင်တစ်ဦး မဟုတ်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဟောလိဝုဒ်မှာ သရုပ်ဆောင်တစ်ဦးအဖြစ် သူ ရပ်တည်ခဲ့တုန်းက သရုပ်ဆောင်အသင်းရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် သူ ရွေးချယ်ခံခဲ့ရတယ်။ အဲဒီကမှတဆင့် အနုပညာလောကမှ သရုပ်ဆောင်သမားကနေ နိုင်ငံရေးသမား ဖြစ်လာခဲ့သူ ဖြစ်တယ်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်မှာ ရေဂင်ဟာ သရုပ်ဆောင် Jane Wyman နဲ့ ကွာရှင်းခဲ့ပြီး ၁၉၅၂ ခုနှစ်မှာ Nancy Davis နဲ့ လက်ထပ်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ရေဂင်ဟာ အမေရိကန် သမ္မတသမိုင်းမှာ အိမ်ထောင်ကွဲဖူးတဲ့ ပထမဆုံးသော သမ္မတ ဖြစ်ခဲ့တယ်။

၁၉၆၆ ခုနှစ်မှာ ကယ်ရိုဖိုးနီးယား ပြည်နယ်အစိုးရအဖြစ် ဝင်ရွေးဖို့ ရေဂင် ဆုံးဖြတ်လိုက်ချိန်မှာ လူအများ အံ့ဩခဲ့ကြတယ်။ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (Democratic party) ဝင် လက်ရှိပြည်နယ်အစိုးရကို သူ အနိုင်ရလိုက်ချိန် တစ်နိုင်ငံလုံးကလူတွေ အံ့ဩမင်သက်ကုန်ကြတယ်။ ဒါဟာ သူ့အတွက် အိမ်ဖြူတော်ဆီ သွားရာလမ်းရဲ့အစ ဖြစ်တယ်။

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်မှာ တစ်ကြိမ် အရှုံးနိမ့်ခံပြီးသည့်နောက် ရေဂင်ဟာ ရီပတ်ပလစ်ကန်ပါတီကနေ သမ္မတအဖြစ် ရွေးချယ်ဖို့ နှလန်ပြန်ထခဲ့တယ်။ လက်ရှိ သမ္မတ ဂျင်မီကာတာကို သူ အနိုင်ရခဲ့တယ်။ အဲဒီမှတစ်ဆင့် ရီပတ်ပလစ်ကန်ပါတီဝင် တွေအတွက် လွှတ်တော်မှာ နေရာအများအပြားရအောင် လုပ်ဆောင်ပေးခဲ့တယ်။ အဲဒီနောက် အခွန်လျော့ပေါ့ရေး၊ စစ်တပ်အသုံးစရိတ် တိုးမြှင့်ရေး၊ လမ်းဖောက် လုပ်ခင်းကျင်းရေးတွေ ပြုလုပ်ခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့ လျော့ရေး၊ တိုးရေးတွေကို Reaganomics (ရေဂင်စီးပွားရေး) ရဲ့ အချက်အချာလို့ သတ်မှတ်ခဲ့ကြတယ်။

၁၉၈၁ ခုနှစ်မှာ ရေဂင် လုပ်ကြံခံရပြီး ဒဏ်ရာအပြင်းအထန် ရခဲ့ပေမယ့် ကံကောင်းထောက်မစွာ အသက်ရှင်ခဲ့တယ်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ်မှာ အမေရိကန်စီးပွားရေး ဟာ နှစ် ၃၀ အတွင်းမှာ အကြီးမားဆုံး ဆုတ်လျော့ကျဆင်းမှုနဲ့ ကြုံခဲ့တယ်။ စီးပွားရေးကပ်ဆိုက်ချိန်၊ နိုင်ငံရေးဝဲဂယက်တွေ ထကြွချိန်မှာ ရေဂင်ဟာ ကံကောင်း စွာနဲ့ သမ္မတအဖြစ် ဒုတိယအကြိမ် ရွေးချယ်ခံခဲ့ရပြန်တယ်။

အများပြည်သူရဲ့ ချစ်ခင်ကြင်နာမှုကို ရေဂင် ရခဲ့တာဟာ သူ့ရဲ့ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု၊ အကောင်းမြင်စိတ်ဓာတ်နဲ့ ရဲစွမ်းသတ္တိရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်တယ်။ ရေဂင် ဟာ ၁၉၉၄ ခုနှစ်မှာ မှတ်ဉာဏ်ချွတ်ယွင်းရောဂါ (Alzheimer's disease) စွဲကပ် နေပြီလို့ သိလိုက်တဲ့နောက် အမေရိကန်ပြည်သူတွေအတွက် အိတ်ဖွင့်စာတစ်စောင် ရေးခဲ့တယ်။ စာထဲမှာ သူ့ကျန်းမာရေးစစ်ချက်နဲ့အတူ “ဘဝရဲ့ ဆည်းဆာချိန်ကို ကျွန်တော် စလျှောက်လှမ်းနေပါပြီ” လို့ ရေးထားတယ်။ ဒါဟာ ရေဂင်ရဲ့ ဂန္ထဝင် မြောက်စကား ဖြစ်ခဲ့တယ်။ မကျန်းမာ နာကျင်နေချိန်မှာတောင် သူဟာ ယုံကြည်မှု မပျက်၊ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နဲ့ သတ္တိရှိရှိ ရင်ဆိုင်ခဲ့ပြီး အသက် ၉၃ နှစ်၊ ၂၀၀၄ ခုနှစ် ဇွန်လမှာ ကွယ်လွန်သွားခဲ့ပါတယ်။

အောင်မြင်လိုတဲ့ဆန္ဒက အရာရာကို ပိုင်ဆိုင်စေပါတယ်။ သိန်းငှက်တွေဟာ အတောင်ပံဖြန့်ပြီး ကောင်းကင်ထက်မှာ သူတို့ရဲ့ ကြံ့ခိုင်တဲ့ ယုံကြည်မှုနဲ့ ဝဲယုံခဲ့တယ်။ နိုင်ငံတော်သီချင်းက ပြိုင်ပွဲဝင် အားကစားသမားတွေကို ယုံကြည်မှုအင်အားတွေ

myvoe.com

ထည့်ပေးတယ်။ အောင်ပန်းတွေကို ဆွတ်ခူးစေတယ်။ လုပ်ငန်းရှင်တွေ အောင်မြင်ရတာက သူတို့က သူတို့ရဲ့ထုတ်ကုန်ဟာ အကောင်းဆုံးဆိုတာကို ယုံကြည်ထားလို့ ဖြစ်တယ်။ အဆိုတော်တွေ အောင်မြင်ရတာက သူတို့အသံဟာ အကောင်းဆုံးလို့ သူတို့ကိုယ်သူတို့ ယုံကြည်လို့ဖြစ်တယ်။ လယ်သမားတွေဟာ မိမိကိုယ်ကိုယုံကြည်မှု နဲ့ သီးနှံအထွက်တိုးဖို့ မျှော်လင့်ခဲ့တယ်။ သိပ္ပံပညာရှင်တွေဟာ မိမိကိုယ်ကိုယုံကြည်မှု နဲ့ ဆက်သွယ်ရေးဂြိုဟ်တုတွေကို ကမ္ဘာပတ်စေခဲ့တယ်။

မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုဆိုတာ လူတွေအောင်မြင်ဖို့အတွက် ရှေ့ဆောင်လမ်းပြဖြစ်တယ်။ ကိုယ့်အင်အားကို ပြည့်ဖြိုးစေတယ်။ မိမိကိုယ်ကိုယုံကြည်မှုရှိရင် ဖြတ်ကျော်မရနိုင်တဲ့ ချောက်ကမ်းပါးဆိုတာ မရှိတော့ဘူး။ ကျော်လွှားလို့ မရနိုင်တဲ့ ပြဿနာအခက်အခဲ ဆိုတာ မရှိတော့ဘူး။

- ◆ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုက ကလောင်တစ်ချောင်းနဲ့တူတယ်။ ကိုယ့်ဘဝ အောင်မြင်မှုကို စာမျက်နှာ တစ်ရွက်ပြီး တစ်ရွက် ရေးနိုင်တယ်။
- ◆ မိမိကိုယ်ကိုယုံကြည်မှုက အလင်းတန်းနဲ့တူတယ်။ ရှေ့ဆက်မယ့် ဦးတည်ရာကို လမ်းညွှန်ပေးတယ်။
- ◆ မိမိကိုယ်ကိုယုံကြည်မှုက ထယ်တစ်ခုနဲ့တူတယ်။ ကိုယ့်အတွက် လှပတဲ့ လယ်ယာမြေတောကို ထွန်ယက်ပေးတယ်။
- ◆ မိမိကိုယ်ကိုယုံကြည်မှုက မီးနဲ့တူတယ်။ ကိုယ့်ရင်ထဲက မျှော်လင့်ချက်ကို လောင်ကျွမ်းလင်းလက်စေတယ်။

ကိုယ့်စိတ်ထဲက သံသယအရိပ်တွေကို ဖယ်ရှားပစ်ပြီး မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်လိုက်စမ်းပါ။ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုက သင့်ကို အောင်မြင်စေမယ့် မျှော်လင့်ချက်ဖြစ်တယ်။

ရောဘတ်မန်ဒဲလ် (Robert Mundell)

“မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုအပြည့်နဲ့
ကိုယ့်လမ်း ကိုယ်လျှောက်”

ဘဏ်ချေးငွေနဲ့ ကျောင်းတက်ခဲ့ရသူ၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ္ဍာရေး ဖွဲ့စည်းပုံကို အကျိုး
သက်ရောက်စေခဲ့သူ၊ စီးပွားရေးနိမိတ်ဖတ်သူ၊ ယူရိုငွေရဲ့ဖခင်လို့ တင်စားခံခဲ့ရ
သူ . . . သူက ရောဘတ်မန်ဒဲလ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

မွေးဖွားကြီးပြင်းပုံ

ရွှေဝါရောင်ဆံပင်၊ မျက်ဝန်းပြာပြာ၊ ထူထည်းတဲ့မေးနှစ်ထပ်ရှိသူဟာ
၁၉၉၉ ခုနှစ်က စီးပွားရေး နိုဘယ်လ်ဆုရခဲ့တဲ့ ရောဘတ်မန်ဒဲလ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။
ယူရိုငွေ မွေးဖွားလာပုံက ရော်ဘတ်မန်ဒဲလ်ရဲ့စိတ်ကူးက စတာဖြစ်တယ်။ တကယ်လို့
ကမ္ဘာကတောင် တညီတညွတ်တည်း သတ်မှတ်ထားတဲ့ ဈေးကွက်တစ်ခု ရှိရင်
နေရာဒေသတစ်ခုမှာ တူညီတဲ့ ငွေကြေးတစ်မျိုးတည်းကိုပဲ သုံးသင့်တယ်လို့ သူ
တွေးခဲ့မိတယ်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ငွေကြေးတစ်မျိုးစီ သုံးတာမျိုး မဟုတ်ဘဲ မတူတဲ့
ငွေလဲနှုန်းတွေနဲ့လည်း လဲစရာမလိုအောင် လုပ်ဆောင်နိုင်ဖို့ သူစဉ်းစားခဲ့မိတယ်။
စတုရန်းမှာ သူ့ရဲ့ ဒီရဲဝံ့တဲ့စိတ်ကူးကို မဖြစ်နိုင်တဲ့ ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်တစ်ပုဒ်လို့ မန်ဒဲလ်ကို

လူတွေ ဝေဖန်ပြစ်တင်ခဲ့ကြတယ်။ သူ့ရဲ့အတွေးထူးခြားနေလို့ လူတွေက သူ့ကို ရူးနေပြီလို့လည်း ပြောခဲ့ကြတယ်။

လူတွေရဲ့အပြောကို မန်ဒဲလ်စိတ်ထဲ မထားခဲ့ပါဘူး။ သူ့ရဲ့အတွေးစိတ်ကူးက အဲဒီခေတ်မှာ တမူထူးခြားတာ မှန်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သမိုင်းမှာ ငွေကြေးကို နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဒါမှမဟုတ် လူမျိုးတစ်မျိုးရဲ့ ကိုယ်စားပြုလို့ သတ်မှတ် ထားခဲ့လို့ ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ မန်ဒဲလ်ရဲ့အတွေးက စီးပွားရေး ရှုထောင့်ကနေ တွေးတဲ့ အတွေးဖြစ်တယ်။ တကယ်လို့ တစ်ကမ္ဘာလုံး ငွေကြေးတစ်မျိုးတည်းကိုပဲ တညီတညွတ်တည်း သုံးကြရင် ငွေကြေးလှည့်ပတ်မှုတွေ ပိုကောင်းမွန်လာနိုင်မယ် လို့ သူက တွေးထင်တာဖြစ်တယ်။

မန်ဒဲလ်ရဲ့ ထူးခြားတဲ့အတွေးက ကြာလေ သတင်းမွှေးလေ ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ ၈၀ ပြည့်နှစ်နောက်ပိုင်းကစ သူ့ကို နိုဘယ်လ်ဆုရှင်အဖြစ် အကြိမ်ကြိမ် ခန့်မှန်း ခဲ့ကြတယ်။ ၁၉၉၉ ခုနှစ်ရောက်မှ တကယ်ရွေးချယ်ခံရတာ ဖြစ်တယ်။ ဆု လက်ခံချိန်မှာ နယူးယောက်သတင်းစာ ခေါင်းစီးပိုင်းသတင်းမှာ သူ့ကို “ကနေဒါဖွား ထူးဆန်းသော စီးပွားရေးပညာရှင်” ဆိုပြီး ဖော်ပြခဲ့တယ်။

မန်ဒဲလ်ရဲ့ “ထူးဆန်းမှု” နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောစမှတ်ဖြစ်စရာ ပုံပြင် ၃ ပုဒ် ရှိခဲ့တယ်။ ပထမတစ်ပုဒ်က သူဟာ အရင်က အမေရိကန် Econometrics ပညာရှင် အဖြစ် အရွေးခံရခဲ့ဖူးတယ်။ ဒါပေမဲ့ အကြောင်းကြားစာကို မဖောက်ဖတ်ခဲ့လို့ (သူဟာ စာဖောက်ဖတ်ရ ပျင်းသူဖြစ်တယ်) အဲဒီအကြောင်းကို သူ လုံးဝမသိခဲ့ပါဘူး။ ဒုတိယတစ်ပုဒ်က သူ့ကို အမေရိကန်စီးပွားရေး အသင်းအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ် ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ရာထူးအပ်နှင်းတဲ့ အခမ်းအနားပွဲကို သူမေ့ပြီး မတက်ရောက် ခဲ့လို့ သူ့ရဲ့ဟောပြောချက်ကို စောင့်နားထောင်နေတဲ့လူတွေနဲ့သာ အခမ်းအနား ကျင်းပခဲ့ရတယ်။ တတိယတစ်ပုဒ်က ချီကာဂိုတက္ကသိုလ်ရဲ့ “နိုင်ငံစီးပွားရေး သတင်းစာ” မှာ သူဟာ တည်းဖြတ်သူအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ စာမူတွေကို ဖတ်ရမှာပျင်း၊ စာတွေပြန်ရမှာ ပျင်းလို့ ဒီနာမည်ကြီး တက္ကသိုလ် သတင်းစာလည်း နောက်ဆုံးမှာ ဖျက်သိမ်းခံခဲ့ရတယ်။

မန်ဒဲလ်ရဲ့ ကြိုက်နှစ်သက်မှုက များလွန်းလှတယ်။ သူဟာ တင်းနစ် ကစားတာ၊ မြင်းစီးတာကို ကြိုက်သလို သီချင်းဂီတကိုလည်း ခုံမင်သူဖြစ်တယ်။ ချက်ထိုးရတာ ဝါသနာပါသလို ပိုကာဆွဲရတာကိုလည်း နှစ်သက်သူဖြစ်တယ်။ သူဟာ နိုဘယ်လ်ဆုနှင်းသဘင်မှာ သီချင်းဆိုခဲ့တဲ့ တစ်ဦးတည်းသော နိုဘယ်လ်

paye.com

ဆုရှင်လည်း ဖြစ်တယ်။ နို့ဘယ်လ်ဆုအပ်နှင်းပွဲ အခမ်းအနားတုန်းက နို့ဘယ်လ် ဆုရှင် ၅ ဦးရှိခဲ့တယ်။ လူတိုင်း ၂ မိနစ်မှ ၃ မိနစ်ထိ အမှာစကား ပြောကြား ရမှာဖြစ်တယ်။ ဧည့်ပရိသတ် ၁၅၀၀ ကျော်ကလည်း ဝတ်စားဆင်ယင်မှု သေသေ သပ်သပ်နဲ့ အခမ်းအနားကို တက်ရောက်ခဲ့ကြတယ်။ အားလုံးက တည်ကြည် လေးနက်နေလို့ မန်ဒဲလ်က လူတွေဟာ ဘာကြောင့် ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ဖြစ်မနေကြ သလဲလို့ တွေးပြီး ပရိသတ်အများရှေ့မှာ -

“ငါ ချစ်ခဲ့ဖူးတယ်xxx ငါ ရယ်ခဲ့ဖူးတယ်xxx ငါ ငိုခဲ့ဖူးတယ်xxx ဆုံးရှုံးတဲ့ အရသာကို ငါ ခံစားခဲ့ဖူးတယ်။ မျက်ရည်တွေ ငါ့မျက်စိကို မှုန်ဝါးသွားစေတဲ့အခါ ငါ ရယ်ချင်မိပြန်တယ်။ လူအများရဲ့ အကြည့်မှာ ငါ့ရဲ့အောင်မြင်မှုက သိသာ ထင်ရှားတယ်။ ဒါတောင် ငါက ရှက်ရွံ့ရွံ့နဲ့ သိဆိုချင်တယ်။ မဟုတ်ဘူးxxx ငါဟာ ဘာမှမဟုတ်ဘူးxxx ငါဟာ ငါ့လမ်းကို လျှောက် နေသူတစ်ယောက်သာxxx” လို့ အော်ဆိုခဲ့တယ်။

ရောဘတ်မန်ဒဲလ်က စိတ်ကူးဉာဏ်ရှိသူဖြစ်သလို သူ့စိတ်ကူးအတိုင်း ဇွဲရှိရှိနဲ့ ကြိုးစားလုပ်ဆောင်ခဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ ကိုယ့်စိတ်ကူးကို အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ အင်တာဗျူးမေးခွန်းတိုင်းမှာ စကားတစ်ခွန်းကို သူ အထပ်ထပ် ပြောလေ့ရှိတယ်။ အဲဒီသူပြောတဲ့ “ကိုယ့်လမ်းကိုယ်လျှောက်” ဆိုတဲ့ စကားက လူအများကိုလည်း မှတ်မိစွဲမြဲစေတဲ့ စကားတစ်ခွန်းဖြစ်ခဲ့တယ်။

လူတိုင်းမှာ မိမိနဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ လမ်းတစ်လမ်းတော့ ရှိကြတယ်။ အဲဒီ လမ်းကို ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေယူမှ ရတယ်။ တကယ်လို့ အဆင်ပြေအောင်ဆိုပြီး တခြားလူ လျှောက်ထားတဲ့လမ်း၊ တခြားလူနောက် လိုက်လျှောက်ရင် လူတွေဆီကနေ သစ်ပင် ခုတ်သင်တဲ့ မျောက်လိုပဲ. . . လူတွေရဲ့နောက်ကနေရင်း သစ်ကိုင်းကြားမှာ အမြီး ညှပ်နေခဲ့လို့ နောက်ဆုံးမှာ လူတွေရဲ့ဖမ်းဆီးတာကို ခံလိုက်ရတယ်။

အီတလီကဗျာဆရာ Dante Alighieri က ဒီလို ပြောဖူးတယ်။ “ကိုယ့် လမ်းကိုယ်လျှောက်ပါ. . . လူတွေ ပြောချင်ရာ ပြောပါစေ” တဲ့။ သင့်လမ်းကို သင် ရှာတွေ့သွားတဲ့အခါ အဲဒီလမ်းဟာ ချောမွတ်ချင်မှ ချောမွတ်မယ်။ ဆူးညောင့် ခလုတ်ကန်သင်းတွေနဲ့လည်း ပြည့်နှက်နိုင်တယ်။ ဒီလမ်းကို သင်ဖြတ်ကျော်ဖို့ လုပ်တဲ့အခါ သင့်ဘေးက သူငယ်ချင်းမိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းတွေက သင့်ကို ဒီလမ်းမဖြတ်ဖို့၊ လက်လွှတ်လိုက်ဖို့ တားရင်တားကြမယ်။ ဒါမှမဟုတ် ဖြတ်ကျော် ပါလို့ အားပေးရင်လည်း ပေးကြမယ်။ သင့်အပေါ် မကောင်းတဲ့လူက သင့်ကို